

Møte onsdag den 29. mars kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 57):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Den innkalte vararepresentanten for Aust-Agder fylke, Kjell Ingolf Ropstad, har tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Per Ove Width.

– Andre forslag foreligger ikke, og Per Ove Width anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møte i dag.

Representanten Jan Tore Sanner vil fremsette et privat forslag.

Jan Tore Sanner (H) [10:02:25]: På vegne av stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Hans Olav Syversen, Lars Sponheim og meg selv vil jeg fremme forslag om å opprette et forenklet regelverk for små aksjeselskaper.

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil fremsette et privat forslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:02:54]: Jeg vil på vegne av representantene Kenneth Svendsen, Kari Kjønaas Kjos, Siv Jensen, Harald T. Nesvik og meg selv fremme forslag om å belønne dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden vil fremsette et privat forslag.

Borghild Tenden (V) [10:03:27]: På vegne av representantene Lars Sponheim, Gunnar Kvasheim og meg selv har jeg den ære å fremme forslag om å fritta bioetanol, biobensin, til drivstoffomål for avgifter på lik linje med biodiesel.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen vil fremsette et privat forslag.

Torbjørn Hansen (H) [10:04:01]: Jeg vil på vegne av stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Petter Løvik, Bent Høie og meg selv fremme forslag om regler som sikrer konkurranse på like vilkår mellom offentlige og private virksomheter.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglemessig måte.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- Statsråd Åslaug Haga
- Statsråd Sylvia Brustad
- Statsråd Helga Pedersen

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Inge Lønning.

Inge Lønning (H) [10:05:12]: I Dagsavisen for nøyaktig en uke siden uttaler helseminister Sylvia Brustad at hun er opprørt over eldreomsorgen i Oslo kommune. Hun uttaler også at hun er provosert over at Carl I. Hagen fraskriver seg det politiske ansvaret for situasjonen i Oslo.

I statsrådets eget hjemfylke Hedmark har Helsetilsynet funnet en rekke alvorlige mangler i pleie- og omsorgstjenesten. Jeg skal nøye meg med ett eksempel. I en rapport fra tilsynet med arbeiderpartistyrte Elverum kommune heter det at det ikke er etablert system for å sikre at brukernes grunnleggende behov blir ivaretatt. Personer som har krav på en sykehjemsplass, får urettmessig avslag på grunn av manglende kapasitet. Enkelte brukere får ikke innfridd sitt krav på en normal døgnrytme og mulighet for sosial kontakt. Hjemmetjenesten i kommunen har ikke rutiner for samarbeid med fastlegen om pasientene.

Norsk Pensjonistforbund i Hedmark fylke har nettopp lagt frem en brennfersk rapport, hvor 830 pårørende ved 40 sykehjem i fylket har gitt sin vurdering av sykehjemstilbudet. Rapporten gir en rekke skrekkeksempler fra de pårørende, bl.a. pekes det på at eldre får dusje bare hver fjortende dag.

I arbeiderpartistyrte Trondheim kommune påpeker Helsetilsynet i en rapport fra 2006 at tilbudet til enkeltbrukere er så dårlig at det må karakteriseres som uforsvarlig.

Hender det at statsråden tar seg tid til å bli opprørt over de alvorlige manglene hennes eget kontrollorgan har avdekket i eldreomsorgen i arbeiderpartistyrte kommuner?

Statsråd Sylvia Brustad [10:07:12]: Jeg kan forsikre representanten Lønning om at jeg blir like opprørt over åpenbare mangler i omsorgen overfor eldre eller andre som trenger pleie og omsorg, enten den er styrt av det ene eller det andre partiet. Jeg tar på største alvor det som Helsetilsynet har påpekt i de eksempler som er referert, men det er dessverre mange flere eksempler.

Jeg har likevel lyst til å si at det gjennomgående er slik at vi har en god omsorg i landet vårt, men det er dessverre for mange eksempler på det motsatte.

Det er noe som heter at angrep er det beste forsvar. Jeg skjønner hvorfor Lønning velger den innfallsvinkelen han gjør, for Lønning hører jo til i Høyre, som sammen med Fremskrittspartiet har styrt Oslo gjennom mange år. Det er i denne byen mange eksempler på det jeg mener er en for dårlig eldreomsorg.

Når det gjelder den konkrete saken som det her vises til, som Dagsavisen har fokusert på den siste tida, er det for mange, også i denne byen, som får for dårlige tjenester i forhold til det de bør ha. Når det er slik at folk ikke kan gå, nesten ikke kan løfte på armene, er nesten blinde og døve, fortjener de faktisk plass på sjukehjem og hjelp fra det offentlige. Når det motsatte er tilfellet, mener jeg det er kritikkverdige.

Jeg mener også at enten en tilhører det ene eller det andre partiet – i dette tilfellet var det Fremskrittspartiet det gikk på – må en faktisk ta ansvar for den politikken som føres i den kommunen en styrer, og ikke skyld på systemet, slik Carl I. Hagen i dette tilfellet gjorde. For det er et faktum at Oslo har vært styrt bl.a. av Fremskrittspartiet siden 1997, og det er også Fremskrittspartiet som har byråden på dette aktuelle området.

Inge Lønning (H) [10:09:00]: Jeg er litt i tvil om det er grunn til å takke statsråden for svaret, for det var egentlig ikke noe svar. Det var isteden en repetisjon av de anledningene statsråden aldri forsømmer til å kaste seg på vilkårlige og misvisende medieoppslag, mens hun ikke ser noen grunn til å følge opp seriøse rapporter fra sitt eget fagorgan, som hun selv er ansvarlig statsråd for.

Det synes jeg vanskelig lar seg forene med rollen som statsråd. Det lar seg godt forene med rollen som partipolitiker, men det lar seg vanskelig forene med rollen som statsråd. Helse- og omsorgsministeren i Norge sitter med det overordnede ansvaret for alt det som skjer i pleie- og omsorgssektoren, og er å likne med dirigenten for et orkester, hvor det er mange som skal spille.

Det skaper ingen god stemning i Kommune-Norge, tror jeg, hvis statsråden vil fortsette med å slenge seg på tilfeldige medieutspill der hvor det passer partipolitiske formål, mens hun ikke følger opp sitt ansvar som statsråd.

Statsråd Sylvia Brustad [10:10:15]: Det er ganske drøye påstander som her kommer fra representanten Lønning. Jeg må bare si at Lønning umulig kan kjenne til hva jeg holder på med i mitt daglige arbeid, både dag og natt, når det gjelder denne viktige sektoren.

Jeg vil med en gang gjøre påstanden om at jeg ikke seriøst følger opp de rapporter som kommer fra Statens helsetilsyn. Det er det motsatte som er tilfellet. Jeg bruker svært mye av min arbeidstid på å prøve å rette opp mange av de mangler som er i flere kommuner, enten de er styrt av det ene eller det andre partiet – la det bare være helt klart. Og det er ikke tilfeldig, eller slik at jeg bare støtter meg på hva som blir sagt i media; vi støtter oss i høyeste grad på det som kommer fra våre helsetilsyn.

Denne regjeringen tar dette veldig på alvor. Én grunn til at det har vært for dårlig tilbud overfor eldre og syke i dette landet, er at det har vært en sulteføring av kommunene over lang tid. Det må faktisk også representanten Lønnings parti bære et ansvar for, et parti som nettopp har hatt representanter i regjering, bare fem måneder tilbake. Derfor har vi allerede startet en opptrapping overfor kommunene, slik at de blir bedre i stand til å gjøre en enda bedre jobb overfor eldre og andre som trenger pleie og omsorg. Det er helt nødvendig.

Presidenten: Presidenten vil til dette spørsmålet, som er vesentlig, tillate fire oppfølgingsspørsmål – først Vigdis Giltun.

Vigdis Giltun (FrP) [10:11:53]: Jeg vil gjerne stille statsråd Sylvia Brustad et oppfølgingsspørsmål.

Det har vært rettet sterk kritikk mot Oslo og eldreomsorgen der, men dette gjelder dessverre også veldig mange andre kommuner, ikke minst i Østfold, hvor alle byene er arbeiderpartistyrte. Så det hjelper lite å skyld på den ene eller den andre kommunen.

Vi ser at kommunene ikke har fulgt opp intensjonen om 25 pst. dekningsgrad når det gjelder institusjon eller døgnbemannede omsorgsboliger, og det er også et altfor dårlig tilbud til hjemmeboende.

Når eiendomsskatt skal innføres eller økes, brukes de eldre – de skyves foran, og det trues med kutt i eldreomsorgen. Dette er uverdige. Det handler om hvordan eldreomsorgen blir finansiert.

Hvordan vil statsråden sørge for at eldre får et godt og likeverdig tilbud i hele landet med den finansieringsformen som er i dag?

Statsråd Sylvia Brustad [10:12:44]: Vi hadde senest i går et møte mellom alle politiske partier på mitt kontor. Det synes jeg var et veldig positivt møte. Fremskrittspartiet var også representert. Der var vi enige om at eldreomsorgen er et for viktig politikkområde til at vi kan drive med altfor mye partipolitisk taktikkeri. Det er noen områder av eldrepolitikken vi er uenige om, men jeg tror det er veldig mye som vi også kan enes om, til beste for de eldre. Jeg synes det kom mange konstruktive innspill i det møtet vi hadde i går, som vi skal følge opp i den saken vi skal legge fram for Stortinget i juni.

Det er slik at vi må gjøre mye på mange områder. Det viktigste nå mener jeg er å sørge for at vi får en bedre kvalitet på de tjenestene vi tilbyr våre eldre, enten de bor hjemme, i omsorgsboliger eller på sjukehjem. Da er det også helt avgjørende at vi greier å få flere ansatte som har tid nok til å ta seg av dem som trenger hjelp, tid til det de faktisk trenger hjelp for. Det er derfor denne regjeringa har som et helt klart mål at vi i løpet av denne fireårsperioden skal ha 10 000 flere årsverk inn i denne viktige sektoren.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgingsspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:14:00]: Vi har bak oss en vellykket satsing på utbygging av sykehjem og omsorgsboliger. Vi har foran oss store udekkede behov, og vi har foran oss en utfordring når det gjelder å skaffe mer kvalitet inn i eldreomsorgen, flere leger, sykepleiere og omsorgsarbeidere som skjønner seg på eldres sykdommer, og som kan yte en enda bedre omsorg. Vi trenger å satse mer på lindrende behandling.

Jeg synes det er grunn til å gi statsråden honnør for det initiativ hun har tatt til et tverrpolitisk samarbeid om en eldrereform II, slik Kristelig Folkeparti har bedt om. Samtidig er det slik at det vil være tjenlig for den prosessen hvis vi unngår den typen partipolitisk spill som vi har hatt tilløp til her i dag. Jeg tror at prosessen er tjent med det.

Mitt spørsmål til statsråden er om hun, når hun kommer med denne eldrereform II til Stortinget, vil komme med en forpliktende plan med penger, eller om hun vil komme med nok en utredning. Det ligger selvfølgelig i spørsmålet at jeg sterkt vil tilrå at det kommer en forpliktende handlingsplan i forbindelse med de utfordringer jeg har nevnt.

Statsråd Sylvia Brustad [10:15:10]: Jeg vil for det første returnere rosen til representanten Høybråten, som jeg mener har inntatt en meget prisverdig holdning til dette viktige politikkområdet og til et samarbeid på området. Det er jeg veldig glad for.

Min og Regjeringas ambisjon er at når vi kommer med denne saka til Stortinget til våren, skal den være så konkret som mulig. Vi må selvfølgelig ta opp i oss og beskrive både hva som er utfordringa i forhold til dagens eldreomsorg og til yngre brukere under 67 år, som er i økning, og hva som er situasjonen framover. Men da er det et poeng, som jeg er helt enig med Høybråten i, at vi må forsøke å være så konkrete som overhodet mulig, noe som forplikter oss alle sammen. Jeg er veldig glad hvis det er mulig å komme fram til et forlik på et så viktig politikkområde, at vi kan løfte i flokk, for jeg tror ingen av partiene har monopol på hva som er sannheten, og noen av disse tingene er for viktige til å krangle om.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:16:05]: Etter åpningsrunden her regner jeg med at statsråden med samme prisverdige og tydelige engasjement vil slå ned på alt som hun oppfatter som urettferdig, uavhengig av partibetegnelse og uavhengig kommunens navn. Som observant norsk borger skal jeg gjøre min del av observeringen av det.

Mitt spørsmål er i oppfølgingen av statsrådets engasjement – om at hun tar ansvar, og det tror jeg på. Hun peker med rette på at vi trenger arbeidskraft, folk som kan stille opp når eldre skal ha et så bra liv som mulig, for de trenger hjelp. Derfor blir mitt spørsmål til statsråden: Hva vil hun som regjeringsmedlem gjøre for å ta det ansvaret når det gjelder utdanning av fagfolk? Vi vet f.eks. at i budsjettet for inneværende år ble det kuttet på private høyskoler, rett og slett fordi det het «private». Ved Lovisenberg

sykehus i Oslo, en av de eldste utdanningsinstitusjonene i Norge, har man kuttet på utdanning av geriatriske sykepleiere. Vil statsråden ta ansvaret for at disse kuttene blir rettet opp, slik at vi får de fagfolkene vi trenger, og slik at institusjoner som utdanner bra folk, ikke bare blir tatt fordi de bærer tittelen «privat», men at man sier at folk er det vi trenger, uansett hvor de utdannes?

Statsråd Sylvia Brustad [10:17:18]: Regjeringa er innstilt på å ta det ansvaret vi har i forhold til å bidra til å sikre det nødvendige antall flere ansatte vi trenger i denne viktige sektoren. Da må vi, som representanten Dørum sier, både sørge for at vi utdanner flere på alle nivåer, og vi må også sørge for at vi videreutdanner noen av dem vi allerede har i sektoren, som gjør en utmerket jobb. Men i lys av at det blir flere som har mer sammensatte lidelser, mer kroniske sjukdommer, trengs det å få enda mer kompetanse inn. Derfor må vi også videreutdanne.

Vi må også forsøke å få tilbake noen av dem som har forsvunnet over i andre yrker, få dem tilbake og fortelle at dette faktisk er interessante, spennende og morsomme jobber. Og så må vi også sørge for at en del av dem som nå støtes ut – til og med i min alder, og jeg har ennå ikke fylt 40 år – og som kan bidra med noe, men som ikke kan bidra 100 pst., også får en plass, altså det inkluderende arbeidsliv.

Vi må starte med rådgivningstjenesten i skolen. Jeg var nylig og besøkte hjelpepleierlinja ved Sandaker videregående skole, eller det som nå blir fagarbeiderlinja. Det de sa, var at rådgivningstjenesten nesten ikke hadde nevnt dem, og at de gutta som gikk der, nesten ble latterliggjort fordi de gikk der.

Så vi jobber over et bredt felt, det skal representanten Dørum være trygg på.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgings-spørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:18:28]: I forbindelse med en rekke debatter har statsråden selv lagt opp til problemstillinger knyttet til Oslo og resten av landet. Statsråden har selv gått i bresjen ved at hver gang det har kommet opp noe knyttet til Oslo, har man vært veldig høyt på banen og kritisert den biten, mens man ser mange, mange eksempler på at når det gjelder steder rundt i landet der statsrådets eget parti sitter ved makta, er det rimelig tyst fra statsrådets side. Men jeg skal la det ligge, og bare si at slik er det.

Mitt spørsmål til statsråden går på følgende: Vi har i en årrekke forsøkt med bare å overføre midler til kommunene og gitt beskjed om at de har ansvaret for eldreomsorgen. Man har ikke sett på selve systemet, og det har det heller ikke nå kommet noe signal om at man vil gjøre. Vil statsråden i forbindelse med den meldingen som kommer, sørge for at man også vurderer måten å finansiere omsorgen på, at det er den juridiske rettigheten til brukeren som må stå i sentrum, at pengene følger brukeren til den institusjon som man velger? Eller vil statsråden fortsette med en politikk som ikke har fungert de senere årene – med samme lut?

Statsråd Sylvia Brustad [10:19:44]: For det første håper jeg at også Fremskrittspartiet vil bidra konstruktivt til et løft som er til det beste for de eldre, og så erkjenner vi at på enkelte områder er vi noe uenige.

Jeg mener representanten Nesvik tar feil når det hevdes at sjøl om kommunene i år har fått 5,7 milliarder kr mer fra denne regjeringa, er det ikke blitt brukt til eldre. Det vi foreløpig vet, er at svært mye av de pengene er blitt brukt til eldre rundt omkring i kommunene. Det er fordi det sitter mange folk rundt omkring i kommunene som har ganske mye vett, og jeg mener at vettet er noenlunde likt fordelt. I den saken som kommer til Stortinget, kommer vi til å gå igjennom og se på hva vi konkret må gjøre for å sikre at eldre og andre som trenger det, får mer hjelp til pleie og omsorg.

Når det så gjelder det konkrete og måten å finansiere det på, er denne regjeringa og Fremskrittspartiet uenige. Vi har ingen tro på at staten skal overta finansieringsansvaret, gi en sjekk til dem det gjelder, og så skal de eldre selv gå ut og shoppe et tilbud i markedet. Vi tror at det kommer til å føre til veldig mye byråkrati. Vi trenger heller folk ute i felten, i tjenesten, for å hjelpe dem som trenger det.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:20:59]: Jeg vil stille et spørsmål til helse- og omsorgsministeren.

Vi har nå i lang tid sett stadig nye og illevarslende signaler fra de regionale helseforetakene, og ikke minst fra de ordinære helseforetakene, det enkelte sykehus. Vi ser nå stadige forslag om kutt. Vi har sett det i media knyttet til St. Olavs Hospital i Trondheim. Vi ser at de bl.a. vurderer å legge ned cochlea-implantat-operasjonene sine. Vi ser trusler om oppsigelser ved en rekke sykehus. Vi har sett det når det gjelder Haukeland, som vurderer å stenge en avdeling hver fredag fordi det ikke er midler til å foreta operasjoner. Vi ser en hel rekke ting. I tillegg ser vi nå også at sykefraværet ved mange sykehusavdelinger er skyhøyt. Det vil si at de stadig nye problemer som dukker opp, nå går ut over pasientbehandlingen. Det vil si at det ikke er nok midler til at de regionale helseforetakene kan opprettholde nivået fra i fjor, og i hvert fall ikke til å kunne øke og gi flere syke mennesker et tilbud i oljenasjonen Norge.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Vil statsråden nå garantere at det vil komme betydelige løft og følge flere midler til foretakene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, slik at man nå kan begynne å planlegge aktiviteten sin på en bedre måte? Videre: Vil statsråden sørge for at avskrivingsregler og gjenanskaffelsesverdi, altså åpningsbalansen ved foretakene, kommer på plass i revidert nasjonalbudsjett, slik at sykehusene og foretakene vet hva de har å forholde seg til når det gjelder å kunne investere i tiden framover? Eller vil statsråden bare la dette skure og gå og ikke komme med noen signaler nå, slik at vi får en enda større usikkerhet i befolkningen, enda større problemer, trusler om nedleggelse av avdelinger og oppsigel-

ser, som igjen vil medføre økt sykefravær og dårligere tilbud til pasientene?

Statsråd Sylvia Brustad [10:23:19]: Norge har et av verdens beste helsetilbud, og det skal vi fortsette å ha. Denne regjeringa har hatt ansvaret i fem måneder. Ut fra tidligere erfaringer fra sosialkomiteen i dette huset, vet jeg at på denne tida av året kommer det masse forslag fordi det er interne budsjettprosesser i sjukehusene, så en må også ha litt is i magen.

Jeg underslår ikke at det er krevende situasjoner ved mange av våre sjukehus. Det er nettopp derfor det partiet jeg tilhører, gjennom mange år i Stortinget har bevilget mer penger til sjukehus. Det er derfor denne regjeringa allerede etter noen få uker etter at den tok over, bladd opp 500 mill. kr mer til sjukehusene for inneværende år, slik at vi kan behandle vel 20 000 flere pasienter enn det det lå an til med Bondeviks budsjettforslag.

Så har denne regjeringa allerede sagt at de økte pensjonsutgiftene som sjukehusene har på rundt 1 milliard kr, tar vi utenfor balansekravet, slik at det ikke skal effektiviseres 1 milliard kr. Det ville betydd ytterligere utfordrende situasjoner.

Så er det slik at det er Stortinget, inkludert representanten Nesvik, som har pålagt alle regionale helseforetak å gå i balanse inneværende år. Det er et vedtak jeg tar med det største alvor, og som jeg prøver å iverksette. Det er klart at det ikke er et enkelt vedtak.

Jeg kan ellers si: Det kommer til å komme mer penger til sjukehus. Vi jobber for å få rettet opp investeringsregimet, og vi tar sikte på at skjevfordelingen mellom regionene – det gjelder særlig Helse Vest og Helse Midt-Norge – skal rettes opp. Representanten Nesvik er så pass erfaren i politikken at han vet at jeg ikke nå kan si når vi kommer med det, men vi kommer med det på et tidspunkt.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:25:07]: Problemet med at man ikke sender signaler før på et senere tidspunkt, er at da vil usikkerheten fortsatt være der i befolkningen og på sykehusene, og man vil se stadig nye forslag om kutt og store problemer i de enkelte avdelingene, som ikke vet hva de har å forholde seg til.

Statsråden viser til at man bevilger så mye mer penger til sykehusene. Ja, man tok det tilbake med den andre hånd da da, ved at man innførte ny egenandel for fysioterapi. Det gjorde at man tok inn 250 mill. kr bare der, og påla pasientene en ekstra utgift på det punktet.

Det er viktig at vi kommer med signaler, nettopp for å skape ro ute i foretakene, nettopp for at pasientene skal vite hva de har å forholde seg til. Det statsråden ikke sier i sitt svar til meg når det gjelder foretakene, er at man endret jo også finansieringssystemet ved nyttår. Nå ser vi faktisk at køene er i ferd med å øke, pasientene får et dårligere tilbud, vi ser en stor usikkerhet. Er virkelig statsråden komfortabel med de signalene som vi nå mottar i Stortinget, om at det trues med oppsigelser og nedleggelse av tilbud?

Statsråd Sylvia Brustad [10:26:16]: Det er en krevende situasjon ved flere av våre sjukehus – det er jeg den første til å erkjenne. Det er også derfor jeg bruker en veldig stor del av min arbeidstid til å forsøke å gjøre noe med det.

Det dreier seg om penger, og det kommer mer penger. Men det dreier seg også om at vi ved de sjukehus der vi ikke har hatt god nok kostnadskontroll, er nødt til å få det. Nå har ikke jeg som svarer lov til spørre, men det kunne vært fristende å få greie på om Fremskrittspartiet mener at en ikke skal innfri det balansekravet som Stortinget har vedtatt. I så fall er det nye signaler.

Så har jeg også lyst til å si at penger er selvfølgelig avgjørende i sykehussektoren. Men penger er ikke alt. La meg bruke psykiatrien som eksempel. Der er det altså slik at hver behandler innenfor psykiatrien behandler i gjennomsnitt 1,8 pasienter pr. dag. Hvis vi bare greier å få dem til å behandle to pasienter pr. dag, greier vi å ta unna mer enn 3 500 pr. år. Penger er viktig, men penger er ikke alt. Vi må også sørge for at vi bruker de pengene og det utmerkede personell vi har til disposisjon, på en bedre måte enn vi gjør i dag.

Presidenten: Presidenten vil også her akseptere fire oppfølgingsspørsmål – først Børge Brende.

Børge Brende (H) [10:27:36]: Det er en alvorlig situasjon ved St. Olavs Hospital i Midt-Norge. Flere sengeposter skal nedlegges, og helsekøene vil øke. Dette står i grell kontrast til hva de rød-grønne lovet i valgkampen. De nåværende statsrådene Giske og Djupedal sa til Adresseavisen den 6. september etter et valgmøte hvor jeg selv var til stede, følgende:

«De rødgrønne alliansepartnerne gjentok i går sine krystallklare garantier for så vel psykiatrisenter, som kuttfjerning og statlig finansieringsstøtte.»

Jeg spurte da om dette var klarert med partiledelsen? Ja, det garanterte Giske. Bare de rød-grønne kom i regjering, skulle alle utfordringene for St. Olavs Hospital løses, og det skulle komme mer penger.

Nå er situasjonen tøffere enn noen gang. Helsekøene øker. Arent M. Henriksen, styrelederen, går ut og sier at han er rystet over Brustad, og ber dem hente frem manuskriptene fra valgkampen og innfri løftene. Når vil statsråd Brustad komme med penger, slik at man unngår økning i helsekøene?

Statsråd Sylvia Brustad [10:28:43]: Jeg tør minne om at det er bare fem måneder siden Børge Brende satt i en regjering som hadde ansvaret også for St. Olavs Hospital. Jeg har fått en arv som er ganske krevende knyttet til St. Olavs Hospital, som er og kommer til å bli et meget bra sjukehus når det er ferdig bygd.

Hva har så St. Olavs Hospital og denne regionen fått? For det første har Helse Midt-Norge utover ordinære rammer fått 4,4 milliarder kr. Denne regjeringa gav dem etter to måneder i stolen 2,9 milliarder kr ekstra for å fullføre fase 1. Noe slikt gjorde ikke den forrige regjeringa. Vi har også sørget for at de har fått et varig økt beløp for også å

kunne fullføre fase 2 innenfor de rammer helseregionen mener er riktig, og som er verdt ca. 3 milliarder kr. Det gjorde vi også to måneder etter at vi overtok. Noe tilsvarende gjorde ikke den forrige regjeringa som Børge Brende var en del av. Jeg må bare si at i denne saken har jeg ikke dårlig samvittighet!

Vi har levert, og vi har levert langt raskere enn den regjeringa Børge Brende var medlem av. Det er også slik at hvis det budsjettforslag den regjeringa leverte, hadde vært vedtatt, hadde det vært 260 mill. kr mindre hvert år til denne regionen.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:29:57]: Det kan vel hende at det ikke først og fremst er sammenlikningen med den forrige regjering som blir problemet for statsråd Brustad. Det hun konfronteres med, er jo at hennes partifeller i valgkampen land og strand rundt har lovt at alle som trenger behandling på et gitt sted, skal få det. Vi har også sett eksempler på at statsråden er beredt til å gripe inn når hun mener det er nødvendig.

Mitt spørsmål er da: Før vi får et revidert budsjett, er statsråden villig til å gripe inn overfor helseforetak som har til hensikt å legge ned behandlingstilbud som store grupper av befolkningen er avhengig av?

Statsråd Sylvia Brustad [10:30:43]: Vi har gjennomført møter med ledelsen i de ulike helseregionene for å forsikre oss om at de endringer som de må gjøre som følge av Stortingets vedtak, ikke i vesentlig grad går ut over pasienttilbudet. Det skal selvfølgelig være slik at alle mennesker i Norge som trenger behandling, skal få det så fort som mulig. Det er det som er hele poenget med å arbeide innenfor denne sektoren.

For en del sjukehus er det nå tøffere tider enn for andre. Jeg er klar over at det dreier seg om flere ting, deriblant penger, som jeg selvfølgelig jobber for å få fram mer av. Vi har oppnevnt nye styrever for de regionale helseforetakene, slik representanten er kjent med, og det vil i løpet av kort tid også bli oppnevnt styrever for de lokale helseforetakene.

Jeg føler meg trygg på at alt dette til sammen vil bidra til at vi får et bedre system enn det vi har i dag. Det er utfordringer. Vi jobber med det dag og natt for at det skal bli enda bedre, og kan forsikre om at folk skal få den hjelp de trenger.

Presidenten: Gunvald Ludvigsen – til oppfølgings-spørsmål.

Gunvald Ludvigsen (V) [10:31:56]: På høringa i helse- og omsorgskomiteen den 8. mars i år sa statsråden at ho opprettheld kravet til helseforetakene om økonomisk balanse i 2006.

Samtidig ser vi at fleire helseforetak slit med økonomien og må kutte i tilboda til pasientane sine for å kunne innfri balansekravet. Eg las nettopp at direktøren for Helge-

landssjukehuset seier at ein ikkje kan innfri balansekravet utan å kutte i sentrale funksjonar som rokkar ved sjølve fundamentet til lokalsjukehuset.

Korleis samsvarar dette med Soria Moria-erklæringa sin lovnad om at Regjeringa vil oppretthalde eit desentralisert sjukehusstilbod, og lovnaden om at ingen lokalsjukehus skal bli lagde ned?

Statsråd Sylvia Brustad [10:32:49]: Balansekravet som Stortinget har vedtatt, er krevende for mange sjukehus. Men jeg har som statsråd plikt til å gjennomføre det som Stortinget har vedtatt, og det er det vi nå forsøker å gjøre. Det er klart at det har noen uheldige utslag. Det er det ingen tvil om.

Når det gjelder lokalsjukehusene, står det helt klart i Soria Moria-erklæringa at de skal opprettholdes. Vi skal ikke legge ned noe lokalsjukehus, og det står fast.

Så ser vi nå på – og det kommer en sak til Stortinget om det – hva lokalsjukehusene bør drive med. Jeg er nok av den oppfatning at en del av våre lokalsjukehus bør gjøre mer f.eks. i forhold til eldre med mer sammensatte lidelser, så det er også noe vi jobber med. Det er krevende, men jeg jobber for å gjennomføre det Stortinget har vedtatt, og så jobber vi også for at denne sektoren selvfølgelig skal få penger framover.

Presidenten: Jan-Henrik Fredriksen – siste oppfølgingsspørsmål.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [10:33:56]: Det virker som om det er vanlig praksis for statsråden å besvare spørsmål med nye spørsmål, og det er trist.

Hvordan er situasjonen i Helse-Norge?

Helgelandssykehuset sier at balansekravet ikke kan innfris. Hålogalandssykehusets Helseforetak har ytterligere behov for bemanningsreduksjon, og det kan bli aktuelt å redusere med 20 stillinger ved Harstad Sykehus. Ved kirurgisk avdeling på Haukeland Universitetssykehus er antallet inngrep kuttet på grunn av mangel på penger. Helse Sør har en uløst utfordring på 158 mill. kr. Det er full krangel i Helse Finnmark om hvor ortopedi og kirurgi skal ligge, på grunn av for lite midler. Rikshospitalet – Radiumhospitalet HF må få nærmere 90 mill. kr for å gå i balanse.

Dagens situasjon er demoraliserende, og sykefraværet øker blant de helseansatte, og da er ikke Helse Øst og Helse Midt-Norge, som har de største problemene, nevnt.

Er statsråden fornøyd med dagens situasjon, som tydelig tilkjenner utrygghet for pasientene og de ansatte, eller er hun enig med Fremskrittspartiet i at underfinansieringen til foretakene er reell og en følge av fjorårets budsjett?

Statsråd Sylvia Brustad [10:35:05]: Jeg gjentar at det er en krevende situasjon ved mange av våre sjukehus. Men så ber jeg også om at man har litt is i magen – i hvert fall er jeg nødt til å ha det – i forhold til at det nå er prosesser rundt i de regionale styrene og man skal vedta hvor man skal spare og hva man skal bruke penger på. Da kom-

mer det også fram en del ting som overhodet ikke – heldigvis, vil jeg si – kommer til å bli en realitet når disse prosessene er ferdige.

Jeg har tro på at når vi får alle de nye styrene på plass, når vi får bedre kontroll ved en del av de sjukehusene der det ikke er god nok kostnadskontroll, og når vi får mer penger på plass og greier å bruke folkene våre på best mulig måte for pasientene, vil dette gå bedre. Vi har ikke greid å løse dette på fem måneder, men vi er i gang, og vi skal gjøre så godt vi overhodet kan.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:36:07]: Mitt spørsmål går til helse- og omsorgsministeren:

For drygt to år sidan blei lov om medisinsk bruk av bioteknologi vedteken her i Stortinget. Føremålsparagrafen seier at føremålet med denne lova er å sikre at medisinsk bruk av bioteknologi skal bli utnytta til beste for menneske i eit samfunn der det er plass til alle. Han slår fast respekten for menneskeverd, menneskelege rettar og personleg integritet, og avviser diskriminering på grunnlag av arveanlegg.

Regjeringa har no varsla at dei vil svekkje denne lova. Ein vil for det første opne for å teste eit befrukta egg for arveeigenskapar. Føremålet kan vere å hindre at eit barn med ein meir eller mindre alvorleg sjukdom blir født. Føremålet kan òg vere å skape eit redningssystem eller eit donorbarn som kan levere vev eller organ til ein sjuk bror eller ei sjuk syster.

For Kristeleg Folkeparti er det viktig at alle barn er ønske i kraft av seg sjølve, og ikkje berre som eit middel for eit anna menneske.

Ei slik jakt på arveeigenskapar hos eit befrukta egg føreset òg at Regjeringa opnar for å forske på ufødt liv. Kristeleg Folkeparti meiner at Regjeringa slik kan redusere det spirande liv til eit instrument. Då er det sjølve menneskeverdet som møter motvind.

Det er altså alvorlege og fundamentale spørsmål vi snakkar om, og Regjeringas arbeid bør etter Kristeleg Folkepartis mening bere preg av det.

Bioteknologinemnda, som er Regjeringas viktigaste rådgivar på feltet, meiner sjølv at dei ikkje har fått tid til å behandle spørsmålet på ein forsvarleg måte. Kristeleg Folkeparti meiner statsråden råkøyler i denne saka. I andre store spørsmål, som forholdet mellom stat og kyrkje og regionformer, varslar Regjeringa at dei vil bruke god tid og lytte nøye før dei konkluderer. Dette spørsmålet er langt meir alvorleg. Det handlar om respekten for menneskeverdet og menneskelivet.

Kan statsråden forklare Stortinget kva det er med denne saka som gjer at ein legg opp til eit så høgt tempo som statsråden her gjer?

Statsråd Sylvia Brustad [10:38:18]: Jeg vil ikke i dag gå inn i innholdet i saken, bortsett fra å gjenta det vi har sagt i Soria Moria-erklæringa, nemlig at vi skal tillate forskning på overtallige befruktede egg og en begrenset bruk av preimplantasjonsdiagnostikk, altså PGD. Det er

det jeg på vegne av Regjeringa nå jobber ut fra. Vi vil i løpet av veldig kort tid sende et forslag ut på høring. Det skal være tre måneders høringsfrist. Vi har jobbet med dette siden vi tok over for fem måneder siden. Folk skal få rikelig anledning til å mene noe om det før vi konkluderer, og før saken kommer hit til Stortinget.

Så må jeg bare tilbakevise det som sies om lederen av Bioteknologinemnda, Sissel Rogne. Jeg står her med en mail som jeg har fått fra henne. Der står det bl.a.: Det har vært en meget bra prosess, og jeg har ingen ting å klage over.

Det er altså ikke slik at Regjeringa her råkjører, men det har vært en effektiv og god saksbehandling. Vi skal ha en demokratisk prosess videre, der alle skal bli hørt før det konkluderes, og før saken kommer til Stortinget.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:39:24]:

Eg takkar statsråden for svaret, men det er ikkje berre Kristeleg Folkeparti som har reagert på at denne saka blir framstilt som ei ekspressak. Det har vore fleire medieoppslag der Bioteknologinemnda seier at dei ikkje fekk sjansen til å bli ferdige med eit av dei mest brennbare tema då dei møttest, og at nemndas medlemmer såg seg nøydde til å sende e-postar til kvarandre for å leggje fram synet sitt i eit så viktig spørsmål om hjelpesysken eller donorbarn. Nestleieren i nemnda skal ha uttalt at dei fekk så kort frist at det har gått over stakk og stein, mens leiaren i sekretariatet seier at han ikkje kan forstå kvifor dette skulle gå så fort. Også regjeringspartias stortingsrepresentantar sa i media seinast i førre veke at dei er usikre, og at denne saka er så vanskeleg at det ikkje er grunn til å forhaste seg. Korleis blir desse stemmene høyrde i denne prosessen?

Statsråd Sylvia Brustad [10:40:19]: Alle stemmer blir hørt. Jeg vil igjen sitere Sissel Rogne, leder av Bioteknologinemnda, som sier: Når det gjelder VG-sitatet, er jeg som sagt helt uforstående til dette.

Det er altså ikke riktig det inntrykket som har festet seg, at Bioteknologinemnda mener at dette har gått for fort – og det skulle bare mangle. Vi har hatt en skikkelig og ordentlig prosess. Det skal vi også ha i fortsettelsen.

Jeg må be om å få komme tilbake til innholdet når vi presenterer det. Men jeg kan forsikre representanten om at det blir offentlig om veldig kort tid.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Vigdis Giltun.

Vigdis Giltun (FrP) [10:41:08]: Jeg vil gjerne stille et oppfølgingsspørsmål til statsråd Brustad.

Jeg har selv deltatt på et par høringskonferanser som har vært arrangert av Bioteknologinemnda. Det var veldig gode konferanser, der det kom helt entydig fram et ønske om å få en rask revidering. Eksisterende lov er ikke god. Det var også entydig fra alle bortsett fra Kristelig Folkepartis representant at dette hastet.

Det er viktig å komme på banen når det gjelder forskning, også for norske forskere. Det er viktig å kunne hjelpe foreldre som har syke barn. Det er også viktig å

kunne se på de mulighetene dette gir til å hjelpe folk med alvorlige sykdommer til å bli helbredet på en annen måte enn det som skjer i dag. Fremskrittspartiet mener det er viktig å få den revideringen så raskt som mulig.

Jeg håper at statsråden kan forsikre at det ikke blir noen forsinkelser på grunn av eventuelle uenigheter i Regjeringa eller på annen måte, slik at dette kan igangsettes og behandles så raskt som mulig.

Statsråd Sylvia Brustad [10:42:05]: Jeg kan forsikre representanten Giltun om at vi jobber ordentlig og nøye med dette og har demokratiske prosesser. Vi kommer til å sende det ut på høring i løpet av veldig kort tid, med en tre måneders høringsfrist. Når det er gjort, vil Stortinget få saken.

Jeg er helt enig med representanten i at det her ligger muligheter til å kunne hjelpe en del mennesker med alvorlige lidelser, bl.a. Derfor er det ingen grunn til å vente lenge med dette, men vi skal gjøre det på en skikkelig og demokratisk måte. Det er vi i gang med.

Inge Lønning (H) [10:42:46]: Statsråden kom i skade for å feilinformere Stortinget i sted. Hun sa at lederen for Bioteknologinemnda heter Sissel Rogne. Lederen for Bioteknologinemnda heter Lars Ødegård. Det burde statsråden vite.

Nå er det grunnleggende viktig i denne saken at revisjonen av bioteknologiloven kan samle bredest mulig støtte i Stortinget, for om noen sak ikke egner seg til å bli kasteball mellom skiftende flertall fra stortingsperiode til stortingsperiode, er det denne saken. Sist Stortinget behandlet dette, mot slutten av forrige stortingsperiode, ble det et flertall for et kompromissvedtak som egentlig ikke avspeilet de reelle politiske flertall i Stortinget. Den gang stod to av de tre nåværende regjeringspartiene mot det som egentlig ble kjørt frem av Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet i fellesskap. Er statsråden innstilt på å gjøre et så solid grunnarbeid at det kan bli grunnlag for en bred politisk enighet i Stortinget om denne saken, eller vil hun kjøre den frem som en kontroversiell sak?

Statsråd Sylvia Brustad [10:44:02]: Regjeringa kommer til å legge fram det vi mener er riktig, og det står i Soria Moria-erklæringa. Innenfor det er det selvfølgelig detaljer som vi må se på. Det jobber vi med. Jeg rusler ikke fram noe.

Det er jo litt merkelig å bli kritisert for effektiv saksbehandling. I de fleste tilfeller er det jo motsatt, at man blir kritisert for at alt tar for lang tid. Jeg skal ta all den kritikk jeg måtte få, men jeg synes vel ærlig talt at denne er litt urettferdig. Når saken blir lagt ut på høring med tre måneders frist – hvilket er helt alminnelig – får man kanskje se at det er en demokratisk prosess.

For øvrig er jo representanten Lønning ekspert på – ja ...

Inge Lønning (H) [10:44:49]: Nå er jeg spent, president!

Statsråd Sylvia Brustad [10:44:51]: Jeg vil presisere at Sissel Rogne er den som er sitert på vegne av Bioteknologinemnda i diverse aviser. Derfor vil jeg herved tilbakevise at hun skulle ha ment at dette var en for rask og for hurtig prosess. Jeg står her med en mail fra henne som tilbakeviser det. Det var poenget.

Presidenten: Anne Margrethe Larsen – til siste oppfølgingsspørsmål.

Anne Margrethe Larsen (V) [10:45:16]: Venstre mener det alltid må ligge strenge etiske krav og betraktninger til grunn når ny medisinsk teknologi tas i bruk. Det må legges til rette for full åpenhet og en løpende samfunnsdebatt om hvor grensene skal gå. At denne debatten blir tatt her i Stortinget i full åpenhet og ikke på regjeringsskammeret, er en forutsetning for at vi skal få en ny samfunnsdebatt.

Sosialistisk Venstrepartis Olav Gunnar Ballo støtter ikke oppmykingen av bioteknologiloven, mens helse- og omsorgsministeren ikke har noen synlige betenkeligheter når det gjelder forslaget. Men en debatt rundt denne loven har vi ennå ikke fått. Venstre etterlyser denne debatten. Vil statsråden ta denne saken bak lukkede dører til Regjeringen har kommet til enighet, eller ta den i full offentlighet?

Statsråd Sylvia Brustad [10:46:11]: Det er helt vanlig at Regjeringen bestemmer seg for hva man vil, før man diskuterer det i full åpenhet, og det vil vi gjøre i denne saka også. Jeg kan igjen forsikre om at Regjeringas syn kommer til syne om veldig kort tid, og da skal det selvfølgelig bli en veldig åpen debatt. Det har jo også vært åpen debatt fram til nå gjennom Bioteknologinemnda og andre, og det er prisverdig. Så blir det høring, og så skal Stortinget få si sitt, og det er selvfølgelig Stortinget som bestemmer til sjuende og sist.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Gunn Berit Gjerde (V) [10:46:52]: Eg vil spørje kommunal- og regionalministeren om prosessen for og innhaldet i den regionreforma som Regjeringa har varsla skal kome i 2010. Soria Moria-erklæringa har slått fast at reforma skal kome, men seier lite eller inkje om innhaldet, anten det gjeld størrelsen på regionane eller kva oppgaver som skal høyre til i desse regionane.

I går var eg med på debatten i fylkesutvalet i Møre og Romsdal, og sidan politikarane har få signal om korleis og kva, så vart det ein like forvirrande debatt som den som har vore om regionreforma dei siste åra.

Statssekretær Inge Bartnes har sagt at eventuell samanslåing av fylkeskommunar til større regionar skal vere frivillig, noko som får Kommunal Rapport til å konkludere med at «dett var dett» – om heile reforma. Og sjølv har statsråden sagt at ho skal gå på skitur medan fylkespolitikarane finn ut kvar grensene skal gå. Andre i regjeringsspartia vil at det skal bli bestemt nye, større regionar frå sentralt hald. Dette er forvirrande.

For Venstre er lokaldemokratiet ein berebjelke i folkestyret vårt. Vi vil ha vedtaka så langt ned i systemet som i det heile mogleg, og her trur eg faktisk at Venstre og Senterpartiet står temmeleg nær kvarandre. Det kunne vore interessant å vite om kommunal- og regionalministeren har sett på kva oppgaver ein kan flytte nedover til primærkommunane og til dei nye regionane.

Hovudspørsmålet mitt til statsråden er då: Har Regjeringa ein plan for korleis denne reforma skal styrast, eller er alt like usikkert som det har vore før? Er alt i det blå både når det gjeld oppgaver og størrelse?

Statsråd Åslaug Haga [10:48:45]: Jeg kan forsikre representanten Gjerde om at Regjeringa har en plan, og den er meget god. Når det gjelder regionreformen – eller forvaltningsreformen, som er den korrekte betegnelsen – har vi i utgangspunktet en målsetting som er tredelt. Forvaltningsreformen skal bidra til mer demokrati, den skal bidra til desentralisering, og den skal bidra til at vi i større grad greier å utnytte lokale fortrinn. Jeg tror, som representanten var inne på, at det er målsettinger som også Venstre vil være svært glad for at vi har definert. Det er interessant at Venstre ikke fikk gjort noe med dette i de fire årene som de satt i regjering. Nå er det en regjering som har som mål å få forvaltningsreformen på plass. Vi skal definere det regionale nivået. Vi skal ha ting operativt fra 1. januar 2010, som det står i Soria Moria-erklæringa.

Vi er nå inne i en prosess hvor vi definerer oppgavene. Det skal legges fram en melding for Stortinget til høsten, og da får representanten endelig svar på hvilke oppgaver vi mener skal flyttes fra stat og til regionalt nivå, og eventuelt også hvilke oppgaver vi ser for oss skal til kommunene. Nå tar vi oppgavene først, og deretter skal vi se på geografien. Det er eneste måten å komme i land på. Vi har hatt ni høringsmøter rundt omkring i landet, og der har vi fått brei tilslutning til at det er den prosessen som må ligge til grunn.

Når det gjelder geografien, kommer vi dit på et tidspunkt. Jeg kan forsikre om at vi vil ta frivillighet som utgangspunkt. Det ville være meningsløst om Regjeringa bare skulle skjære gjennom på tvers av folkeviljen. Men hvis man lokalt ikke greier å komme til enighet om hvordan regioninndelingen skal bli, så skal en være helt sikker på at Regjeringa både vil og evner å skjære gjennom og definere hva som til sjuende og sist skal bli de endelige grensene – og så skal Stortinget behandle det.

Gunn Berit Gjerde (V) [10:50:50]: Eg takkar for svaret.

Venstre har, som statsråden påpeikar, ikkje teke standpunkt til kva slags regionalt nivå Noreg bør ha i framtida. Vi ville først ha ei evaluering av forsøka som er sette i gang. For eigen del synest eg det ser lovande ut med ein-skapsfylkeforsøket med samanslåing av fylkeskommunen og Fylkesmannen, som Møre og Romsdal har prøvt ut. Det har faktisk gjort livet enklare både for kommunen og for privatfolk som skal ha med fylkeskommunen og Fylkesmannen å gjere.

Men no seier statsråden at ein skal desentralisere oppgaver, og mange hevdar då, også sentrale senterpartipolitikarar, at utan å ta med sjukehusa i ei slik reform vil ikkje nye regionar ha noka meining. Er statsråden einig i at sjukehusa bør kome på fylkesnivå eller regionalt nivå?

Statsråd Åslaug Haga [10:51:48]: Vi er nå midt inne i en prosess med å definere hvilke oppgaver som skal flyttes. Jeg blir hver dag utfordret på å si noe konkret om hvilke oppgaver jeg mener skal flyttes. Hvis jeg nå begynte å gå inn på enkeltsektorer og si min hjertens mening om dem, ville vi havne i en veldig vanskelig situasjon. Nå lytter vi til kommuner, vi lytter til fylker, vi lytter til de ansatte, og vi lytter til næringsorganisasjoner. Så kommer vi til et tidspunkt hvor vi må fatte de endelige beslutningene, og det jeg kan si om oppgaver, er at både Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har store ambisjoner i sine program når det gjelder hva som kan flyttes. Konkretiseringa av det får man til høsten, når stortingsmeldinga foreligger.

Presidenten: Presidenten vil akseptere tre oppfølgingssspørsmål – først Ib Thomsen.

Ib Thomsen (FrP) [10:53:00]: Jeg har hørt noen si tidligere at de har en plan. Det var Olsenbanden, og de lyktes ikke alltid i sine planer.

Dette med å styrke kommunene var et sentralt punkt under valgkampen, og det står vel også i Soria Moria-erklæringen. Det står ikke noe om å styrke fylkeskommunen og regionene. Jeg tror ingen vil gå i fakkeltog for å opprette regioner, jeg tror derimot folk vil gå i fakkeltog fordi man ønsker å styrke sin egen kommune. Danskene har klart det med to nivåer. De har klart å styrke kommunene. Jeg hørte ikke at statsråden sa hva som skal tas fra kommunen, og hva som skal legges til. Kan jeg få svar på det spørsmålet?

Så vil jeg helt avslutningsvis foreslå at statsråden bruker gevinsten ved ikke å opprette regioner og legge ned fylkeskommunene til å styrke lokaldemokratiet.

Statsråd Åslaug Haga [10:54:12]: Det er jo et faktum at det er uenighet i Stortinget om hvorvidt man bør ha to eller tre forvaltningsnivåer i Norge. Regjeringen er av den klare oppfatning at det bør være tre forvaltningsnivåer. Det er et valg vi har tatt, og det er bl.a. for å hindre unødige byråkratisering på et mellomnivå, som alle land som har prøvd seg med to nivåer, har fått. Så Regjeringa har bestemt seg for at det blir tre forvaltningsnivåer.

Gjennom prosessen kan det vise seg at vi evner å tilføre kommunene noen nye oppgaver, men i det at vi velger tre forvaltningsnivåer, ligger det også at det ikke vil bli noen massiv overføring av oppgaver til kommunene. Det betyr ikke at vi ikke skal styrke kommunene. Det gjør vi nå hver dag ved at vi har lagt inn mer økonomi i kommunene, vi gjør det hver dag gjennom at vi bidrar til å øke handlingsrommet. Vi gjør ikke det som virkelig ville ta fra kommunene handlingsmulighet, nemlig å kjøre stykkprisfinansiering, sjekkpolitikk, som Fremskrittspartiet ønsker.

Presidenten: Kari Lise Holmberg – til oppfølgingssspørsmål

Kari Lise Holmberg (H) [10:55:29]: Jeg er kjent med at statsråden har gitt melding om at fylkestingsvalget i 2007 skal gå som planlagt, men når det gjelder fylkeskommunene eller de nye regionene, skal det være et nytt valg etter to år. Dette bærer preg av hastverk. Det framgår jo at Regjeringen internt er uenig om innholdet, om oppgavefordelingen. Det framgår også klarere og klarere at kommunene selv, politikerne og lederne, ønsker at kommunene skal få flere oppgaver. I et lederpanel bestående av 200 ledere er det 88 pst. som ønsker at kommunen må få flere oppgaver.

Så har altså statsråden lagt opp til en svært stram tidsplan med stortingsmelding midt oppe i statsbudsjettbehandlingen til høsten. Man må kanskje vente med endelig behandling til våren. Så kommer en ny avgjørelse i forhold til grensene. Med all den usikkerheten som avspeiler seg, med all den uenigheten som det ser ut til å være: Går ikke dette for fort? Er ikke dette et udemokratisk råkjør?

Statsråd Åslaug Haga [10:56:37]: Regjeringa har lagt opp til en brei demokratisk prosess knyttet til forvaltningsreformen. Derfor bruker vi nå masse energi på å høre folk, både i kommuner, i fylker og i mange andre sammenhenger, inkludert frivillige organisasjoner og de ansattes organisasjoner.

Hastverk? Ja, vi har hastverk, for vi ønsker å få ting gjort. Nå har vi vært igjennom mange, mange år hvor man ikke har greid å avklare hva slags mellomnivå vi skal ha i Norge, hva innholdet i fylker/regioner skal være. Vi har masse grunnlagsdokumentasjon. Problemet har vært at ingen har skåret igjennom. Den forrige regjeringa hadde ingen mening om dette og lot ting skure og gå. Utredningene ligger der, vi har et utmerket grunnlag for å fatte beslutninger. Nå kjører vi prosessen, og vi skal skjære igjennom og få dette godt på plass innenfor de tidsrammene som vi har definert. Det er ikke snakk om noe råkjør som skal gå på demokratiet løs, dette handler om å ha vilje og evne til å skjære igjennom og få ting gjort.

Presidenten: Siste oppfølgingssspørsmål – Bjørg Tørresdal.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:57:51]: Kristelig Folkeparti er enig i intensjonene med forvaltningsreformen. Vi ønsker større og sterkere regioner under folkevalgt styring. Men det er én ting det har vært veldig mye fokus på i det siste, og det er prosessen. Jeg kunne ha sagt mye om den, men jeg skal la det ligge og heller sette fokus på hensikten med reformen. Hva skal endringen bety for den enkelte innbygger? Hvordan skal folk flest merke denne store forvaltningsreformen, eller endringen, som skal iverksettes? Hvordan ser en for seg at dette skal virke for folk flest om fem-ti år?

Statsråd Åslaug Haga [10:58:29]: Jeg tror nok det vil være sånn at også i framtida vil folk først og fremst

føle at de har nærhet til sin kommune, til primærkommunen. Og sånn ønsker vi at det skal være, for det er i kommunen din at du har det daglige tilbudet knyttet til skole, eldreomsorg, barnehage osv. Så det er utmerket at folk har hovedtilknytningen til kommunen sin.

Når vi gjennomfører forvaltningsreformen, er jo det først og fremst for å greie å drive offentlig forvaltning på en klokest mulig måte, og da tror vi at beslutninger bør tas så nær folk som mulig. Derfor er dette både en demokratireform og en desentraliseringsreform. Vi er overbevist om at hvis man på regionalt nivå har større ansvar for næringsutvikling i brei forstand, så vil en få løsninger som er bedre tilpasset lokale forhold, og en vil også kunne ta ut den kreativiteten som fins lokalt. Så vi vil få resultater som er viktige for folk, men nærheten tror jeg knapt vil være spesielt stor til regionnivå, den vil først og fremst være til kommunalt nivå.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Då går vi til neste hovudspørsmål.

Ib Thomsen (FrP) [10:59:57]: Jeg har et spørsmål til statsråd Haga.

Regjeringen har gått høyt ut på banen, ofte med stor overbevisning, og legger opp til en betydelig styrking av kommuneøkonomien, en sterk og sunn kommuneøkonomi og et godt velferdstilbud, noe som Fremskrittspartiet også mener er meget viktig.

Løftene stod i kø under valgkampen: 10 000 flere ansatte i kommunesektoren, flere hender i omsorg, hjemmehjelpspleie og sykehjem. Fattigdommen skulle avskaffes – det ble også sagt i valgkampen. Flere lærere i skolen, flere timer i skolen, gratis skolemat, som nå har blitt frukt og grønt, og ikke minst svømmebassengene. Fulle svømmebasseng ble brukt som et symbol under hele valgkampen, de skulle fylles opp. Og så: etterslep og vedlikehold av skoler og kirker. «Kirkene råtner på rot», sa statsråden under hele valgkampen. Og gratisprinsippet i skolen skulle styrkes. Fortsatt betaler foreldrene leirskole og skidager. Regjeringen oppfordrer også ordførere og kommunene til å se nærmere på skolestrukturen, hva nå det innebærer, og skulle utarbeide en helhetlig plan for å rette opp den økonomiske ubalansen i kommunesektoren. Det venter vi også på. Noen i Regjeringen har satt sin ære og posisjon i at Regjeringen skal bygge barnehageplasser til alle som ønsker det, og vil innføre trinn 2 i barnehageforliket, som innebærer at prisen for barnehageplassen vil bli redusert ned til 1 750 kr.

Hva er felles for alle disse satsingene? Jo, at det er kommunene som har ansvaret for å tilby dette. Regjeringen skylder å gi Stortinget og befolkningen oppdatering på dette viktige området. Ut fra alle henvendelser på e-post og telefon er det fortsatt store mangler i kommunene. Kan statsråden gi en oppdatering på hvordan stoda er i dag?

Statsråd Åslaug Haga [11:01:55]: Det kan nok hende at jeg bør be om litt mer enn 2 minutter for å svare på

dette spørsmålet, men jeg skal gjøre mitt beste innenfor de tidsrammene som fins.

Regjeringa har store ambisjoner på vegne av Kommune-Norge. Vi har satt oss som mål at vi skal gjenreise optimismen i Kommune-Norge, og vi skal få Kommune-Norge til å skinne. Det er store ambisjoner, og vi er i gang med det prosjektet. Det faktum at kommunene kunne starte 2006 med 5,7 milliarder kr mer enn de startet 2005 med, er i seg sjøl et klart uttrykk for den satsinga som vi har på kommunal sektor.

Heldigvis er det nå sånn at rapportene strømmer inn til oss om at de ekstrapengene som kommunene har fått, bidrar til at tjenestetilbudet rundt omkring i landet styrkes. Vi får rapporter om grendeskoler som kan opprettholdes, om økt satsing på skole, om økt satsing på eldreomsorg. Det gleder oss. Vi fikk også nå en undersøkelse som viste at halvparten av de kommunene som hadde stengt svømmebassengene sine på grunn av økonomi, er i ferd med å fylle vann opp i dem igjen. Det var det Nettavisen som rapporterte om her om dagen. Så ting skjer rundt omkring i norske kommuner, og intet gleder oss mer, ut fra at dette er et av våre viktige satsingsområder.

Så er det et godt stykke fram før vi er i mål med å få den lokale velferden så god som vi ønsker oss. Derfor må det til en opptrappingsplan for kommunene. Derfor må vi bli enda flinkere til å utnytte ressursene godt i kommunal sektor. Vi har diskusjoner også med kommunal sektor om nettopp det.

Ib Thomsen (FrP) [11:03:57]: Rapportene strømmer også inn til opposisjonspolitikere på Stortinget. Jeg har f.eks. mottatt en e-post, og jeg siterer:

«Jeg arbeider som lærer ved Gruben barneskole i Mo i Rana. Det rødgrønne alternativet lovet oss i Soria-Moria erklæringen at det skulle satses på skolesektoren, men som mange av de andre tingene de lovet skjer ikke det, i alle fall ikke her. I Rana blir det til neste år kuttet ca. 50 lærerstillinger, 12,5 stillinger ved min skole. Er dette kunnskapsløftet??? Dette innebærer at de elever som trenger, og faktisk har krav på tilrettelagt undervisning ifølge opplæringsloven ikke vil få det.»

Da er det forskjellige rapporter som tikker inn. Hva vil statsråden gjøre neste år? Vil hun da følge opp med nye 5,7 milliarder kr, eller ønsker hun å øke enda mer når det ennå er ugjorte oppgaver i kommunesektoren?

Statsråd Åslaug Haga [11:05:01]: Det er en utfordring at kommunene har vært sulteføret over svært mange år, og det er et betydelig etterslep – for å bruke det ordet – i kommunal sektor. Den sulteføringa og det etterslepet som ligger der i kommunal sektor, er så omfattende at vi greier ikke å rette opp dette på ett år.

Ja, jeg har mange gode rapporter om ting som skjer i kommunene, men jeg får jo også de samme rapportene som representanten Thomsen gjør, om at ting ikke er så bra som de skal være. Det vil ta tid å rette opp det som har vært den store ubalansen i kommunal sektor, men vi er på gang. Vi har tatt store løft.

Og så tar nok ikke jeg budsjettbehandlingen her i denne sal i første omgang. Den får vi ta innad i Regjeringen først, og vi kommer tilbake til Stortinget på de tidspunktene vi skal komme tilbake til Stortinget.

Presidenten: Presidenten vil tillate tre oppfølgings-spørsmål – først Bent Høie.

Bent Høie (H) [11:06:18]: Mitt spørsmål til kommunalministeren er: Når vil kommunalministeren legge vekk retorikken fra valgkampen og ta innover seg det ansvaret en også har som kommunalminister for å gi et korrekt bilde av situasjonen i Kommune-Norge? Kommunalministeren fortsetter å snakke om sulteføringen av kommunene og arven hun overtok. Men kommunalministeren er også utmerket godt klar over hvilken arv hun overtok fra den forrige regjeringen: Overskuddet i 2005 i Kommune-Norge var på 8 milliarder kr, over dobbelt så mye som den tilleggsbevilgningen som kommunalministeren fikk til, som utgjør 1 pst. av Kommune-Norges inntekter.

I brev til undertegnede har kommunalministeren selv bekreftet at veksten i Kommune-Norges inntekter i 2004 var den høyeste siden 1997. Kan ikke kommunalministeren nå endelig også si at det ble gjort et positivt arbeid for å styrke Kommune-Norge under den forrige regjeringen som hun med stor glede kan bygge videre på?

Statsråd Åslaug Haga [11:07:32]: Det er mange tall å vise til fra den forrige regjeringa, bl.a. veksttall, som representanten Høie er meget godt kjent med, som ligger langt lavere tidligere år. Det som er situasjonen i norske kommuner, er at man hadde et netto driftsresultat i fjor på 3,9 pst. Vi mener at netto driftsresultat bør ligge over 3 pst. Men det er altså ikke noe vanskelig å få et netto driftsresultat på over 3 pst. Det kan man få ganske enkelt ved å kutte i kommunale tjenester. Det er jo interessant at representanten Thomsen rett før dette spørsmålet fra representanten Høie nettopp tydeliggjør hvilke behov man faktisk fortsatt har i kommunal sektor. Så representanten Høie og jeg kan leke oss med tall og prosenter, men det er bare måtelig interessant. For det vi må være opptatt av, er hvilket tjenestetilbud folk faktisk har i kommunene.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgings-spørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:08:44]: Statsråd Haga har sagt at vi skal ha en pause i debatten om små eller store kommuner eller kommunesammenslåing og den slags – vi skal la den ligge når vi nå holder på med forvaltningsreformen. Det har skapt ro, inntil vi i dag leser på framsiden av Kommunal Rapport, med overskrift «Foten ned for Hagas løfter», at «Stoltenberg vil slå sammen kommuner». Dette skaper uro og en viss usikkerhet om hva som er Regjeringens egentlige politikk på området. Er det slik at en skal lytte til løftene om at det skal være ro om debatten om kommunesammenslåing, eller er foten satt ned? Hva er egentlig Regjeringens politikk?

Statsråd Åslaug Haga [11:09:25]: Jeg tror jeg anbefaler stortingsrepresentantene å lytte til hva både statsministeren og jeg sier, snarere enn å forholde seg til overskrifter i Kommunal Rapport. Statsministeren har vært meget tydelig på at vi tar utgangspunkt i og praktiserer frivillighet når det gjelder kommunesammenslåing. Det vil i praksis bety at om man har ønsker lokalt om å slå seg sammen, setter vi ikke foten ned for det, men vi ønsker heller ikke å bidra med spesielle lokkemidler utover det som allerede ligger i regelverket for kommunesammenslåing. Vi trekker ikke goder tilbake i forbindelse med kommunesammenslåing utover at vi sier at vi ikke ønsker å fly rundt med gulrøtter, som den forrige regjeringa gjorde, f.eks. at man skulle få en bro forutsatt at man slo seg sammen med nabokommunen.

Presidenten: Presidenten vil seie at spørsmålet vel låg litt utanom hovudspørsmålet. Men statsråden valde å svare på det – ikkje så unaturleg, kanskje.

Lars Sponheim – til oppfølgings-spørsmål.

Lars Sponheim (V) [11:10:51]: Jeg forstår at det er ubehagelig å bli tatt ned av sin egen regjeringssjef på første side av KS' Kommunal Rapport, så jeg skal ikke følge opp det spørsmålet, bortsett fra å gi uttrykk for at i den grad det har vært sulteføring de siste årene i kommunene, skjedde det ikke minst under Bondevik I-regjeringen, hvor også Åslaug Haga og hennes parti var med. Men heldigvis ble betydelige deler av dette rettet opp de to siste årene, under Bondevik II-regjeringen.

Mitt spørsmål går ikke på det, men det går på den situasjonen vi nå står foran, hvis vi skal se framover og ha et felles ønske om at kommunenes økonomi må styrkes for å få til bedre velferd. Prisverdig har Regjeringen klart å løfte kommunesektoren i forhold til den forrige regjeringens forslag, med 3,8 milliarder kr. Det er bra. Men det er en fare for at dette forhandles ut i privat forbruk i det lønnsoppgjøret vi nå står foran. Det er krav som kanskje dreier seg om det doble av det handlingsrommet som er gitt. Er kommunalministeren bekymret for at lønnsoppgjøret kan ta denne velferdsøkningen ut av kommunene slik at den blir til privat forbruk?

Statsråd Åslaug Haga [11:11:58]: Først til de innledende fintene fra representanten Sponheim: Frivillighet ligger til grunn for kommunesammenslåing. Det er helt uaktuelt for denne regjeringa å bruke tvang i forhold til kommunesammenslåing. Representanten og jeg blir fort enige om at behovene i kommunal sektor har vært store over lang tid. Jeg holder fast ved at den utviklingen som vi hadde i kommunal sektor under den forrige regjeringa, var meget uheldig – et betydelig etterslep.

Når det gjelder lønnsoppgjøret, er det opp til partene å forhandle. Jeg tar som utgangspunkt at partene er ansvarlige. Jeg tror alle innenfor kommunal sektor er opptatt av at vi skal greie å bidra til å styrke tjenestetilbudet rundt omkring. Men jeg ønsker ikke å skape noen forvirring omkring et lønnsoppgjør, og bare gjentar: Jeg forventer at vi får et ansvarlig oppgjør innenfor sektoren.

Presidenten: Då går vi til siste hovudspørsmål.

Torbjørn Hansen (H) [11:13:17]: Jeg har gleden av å stille fiskeriministeren et spørsmål.

Regjeringen har varslet en ny næringspolitikk, og at verktøykassen skal fylles opp. Innenfor fiskeoppdrett har Regjeringen innført et nytt verktøy i forhold til eierregulering. Like før jul, med kort høringsfrist, ble de nye eierbegrensningsreglene for oppdrett banket gjennom av Regjeringen. Ingen skal ha kontroll over mer enn 25 pst. av konsesjonsbiomassen, og det må innhentes tillatelse fra Regjeringen dersom man vil ha kontroll over mellom 15 og 25 pst. av konsesjonsbiomassen.

I høringen kom det sterke innvendinger fra oppdrettsnæringen, fra eksperthold og fra Konkurransetilsynet. Næringen mener at det er uheldig med særnorske begrensninger når ingen andre oppdrettsnasjoner har slike, og at forslaget påfører næringen unødvendige strukturelle begrensninger. Professor Frank Asche ved Høgskolen i Stavanger mente at forslaget viser lite perspektiv dersom målet er å bygge store, slagkraftige bedrifter langs kysten, og at det kan lukke døren for en eventuell enhet som kan matche de internasjonale matkjedene. Konkurransetilsynet mente forslaget var uheldig som følge av sterk internasjonal konkurranse innen oppdrett, og viste til at konkurranse-loven uansett gjelder også for oppdrett, og at kriteriene for å hindre fusjoner under 25 pst. er uklare. I Dagbladet den 9. desember i fjor var det et oppslag hvor regjeringsskilder antydte at eierbegrensningsregelen ble kjørt gjennom i ekspressfart for å hindre at milliardærene John Fredriksen og Jens Ulltveit-Moe fikk kjøpe seg opp i næringen.

Norsk oppdrettsnæring er lønnsom, subsidiefri, preget av mangfold, sterk konkurranse og internasjonal orientering. Det er mer enn 200 aktører i norsk oppdrettsnæring. På mer skjermede områder som energi og landbruk har Regjeringen derimot vist påfallende lav interesse for mangfold, maktspredning og konkurransehensyn. Kan statsråden begrunne nærmere Regjeringens veldige interesse for eierreguleringsverktøy i oppdrettsnæringen, og vil Regjeringen i utgangspunktet hindre fusjoner som gir aktører mer enn 15 pst. av konsesjonene?

Statsråd Helga Pedersen [11:15:18]: For det første vil jeg avvise at forskriften om eierskap i oppdrettsnæringen er et nytt verktøy. Det er et verktøy som har eksistert i mange år, også under den forrige regjeringen.

Det vår regjering har gjort for å sikre en variert struktur i oppdrettsnæringen som i andre næringer og for å sikre at samfunnet skal kunne ha styring med hvordan våre naturressurser forvaltes, er å senke grensene for eierskap. Det innebærer at hvis man skal eie mer enn 15 pst. av den samlede konsesjonsbiomassen, må man søke Fiskeri- og kystdepartementet om tillatelse. Så er den øvre absolutte grensen for hvor mye man kan eie, 25 pst.

Torbjørn Hansen (H) [11:16:12]: Jeg vil takke for svaret.

Oppkjøpet av Marine Harvest er historisk innen norsk oppdrettsnæring. Marine Harvest er i hovedsak gamle Hydro Seafood, som ble solgt ut av landet i 1996 etter å ha kjøpt opp en lang rekke mindre aktører i Norge og bygget opp en av landets største oppdrettsbedrifter. Den gangen ble det beskrevet som en næringspolitisk katastrofe at denne store aktøren med virksomhet langs kysten ble solgt ut og kom på utenlandske hender.

Nå står vi foran et nytt veiskille i norsk oppdrettspolitikk. Nå har vi muligheten til å få kjøpt tilbake gamle Hydro Seafood og skape verdens største oppdrettsbedrift med norsk eierskap, norsk hovedkontor og norsk børsnotering. Bedriften vil ha mer enn 3 000 ansatte i Norge og bli en ledende aktør i verdensmarkedet, men fortsatt godt under det som er grensen i forhold til konkurranse-loven og dominerende stilling. Kan statsråden kommentere de mange og etter min oppfatning ganske uforståelige utspillene fra rød-grønne politikere om å legge kjelker i veien for hjemkjøp av Hydro Seafood?

Statsråd Helga Pedersen [11:17:13]: Fiskeri- og kystdepartementet har mottatt søknaden fra Pan Fish, og den vil bli underlagt en grundig og effektiv saksbehandling. Den rød-grønne regjeringen har ikke konkludert i denne saken ennå, men når vi behandler søknaden, skal vi behandle den ut fra de kriteriene som ligger i eierskapsforskriften. Det innebærer bl.a. at vi skal vurdere den i forhold til om ervervet bidrar til å oppnå nasjonale målsettinger for næringen, om det bidrar til å øke verdien av norsk fiskeeksport, om det fører til økt verdiskaping, og om det bidrar til å opprettholde næringen som en lønnsom og livskraftig kystnæring. Så får vi komme tilbake til konklusjonen når søknaden er ferdigbehandlet.

Presidenten: Presidenten vil tillate to oppfølgings-spørsmål – først Hans Frode Kielland Asmyhr.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:18:12]: Det er påfallende at hver gang denne regjeringen snakker om en aktiv eierskapspolitikk, fokuserer man først og fremst på begrensninger. Eierskapsbegrensninger, som dette spørsmålet dreier seg om, og ervervslov er eksempler på dette.

Det er en uttalt politikk fra de fleste partier i Stortinget at fiskerinæringen er den næringen som skal bidra med inntekter til landet når oljen en gang blir borte. Det krever at næringen blir strukturert, og at norske selskaper blir de ledende i verden. Derfor er det positivt at en av Norges rikeste menn nå tar deler av formuen hjem og investerer i norsk næringsliv. Dette vil bidra til å styrke næringen, og det vil bidra til en nødvendig strukturering av denne næringen.

Hvordan vil statsråden legge til rette for at norske investorer kan bygge opp verdens største selskaper innen fiskeri- og oppdrettsnæringen?

Statsråd Helga Pedersen [11:19:16]: Vi skal konkludere i denne saken når vi har gjort de vurderingene vi skal gjøre i departementet og i Regjeringen. Denne regje-

ringen legger til grunn at vi skal føre en aktiv næringspolitikk. Det innebærer på den ene siden at vi skal ha styring med de naturressursene som Norge er velsignet med, og sørge for at de marine ressursene i størst mulig grad kommer de fiskeriavhengige kystsamfunnene til gode.

Så skal vi på den andre siden bidra med virkemidler gjennom det marine verdiskapingsprogrammet og gjennom forskning og utvikling, slik at vi kan skape nye resultater, også for nye marine arter, og fortsette den positive utviklingen innenfor lakseoppdrett – som et veldig godt eksempel på hvor godt det går hvis det offentlige og private går i partnerskap.

Presidenten: Jan Tore Sanner – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [11:20:18]: For aktører i markedet, og det gjelder selvsagt også innenfor oppdrettsnæringen, er det viktig at konkurranselovgivningen er forutsigbar, og at den er klar. De nye eierbegrensingsreglene som statsråden har vært inne på, åpner for et politisk skjønn dersom en aktør kontrollerer mellom 15 og 25 pst. Det er riktig, som statsråden sier, at det ikke er noe nytt med en åpning for at man må søke departementet, men det nye er at grensen er senket. Dette har også vært kritisert fra Konkurransetilsynets side, nemlig at det er en uklarhet i disse reglene. Nå har vi fått ramset opp hva som står i reglene, men det fremstår ikke noe særlig klarere av den grunn. Mitt spørsmål er om statsråden ser det uheldige i at det er et såpass stort politisk skjønn som en aktør må forholde seg til dersom man skal kontrollere mellom 15 og 25 pst. av konsesjonsbiomassen. Mitt andre spørsmål er om statsråden vil ta initiativ til en klargjøring av dette regelverket.

Statsråd Helga Pedersen [11:21:26]: Det forundrer meg at den grensen som den forrige regjeringen hadde i eierskapsforskriften, blir framstilt som den eneste rette grensen. Det er jo slik at den forrige regjeringen hevet terskelen i forhold til de grensene som Stoltenberg I innførte for noen år siden.

Så er det slik at det regelverket vi har, skal sikre forutsigbarhet for næringen, men det skal også sikre forutsigbarhet for alle de lokalsamfunnene langs kysten som er avhengige av fiskeri, og som er avhengige av havbruk. Da tror jeg det er formålstjenlig at en også kan legge politiske vurderinger til grunn, i tillegg til matematikken.

Presidenten: Dermed er den munnlege spørjetimen omme.

Ved ein inkurie hoppa presidenten over eit Dokument 8-forslag som skulle setjast fram. Presidenten vil då gi ordet til Kari Kjonaas Kjos, til å setje fram eit forslag.

Kari Kjonaas Kjos (FrP) [11:22:32]: Jeg vil gjerne på vegne av Kenneth Svendsen, Robert Eriksson, Harald T. Nesvik, Thore A. Nistad og meg selv fremme forslag om nødvendige endringer i gjeldende forskrifter og lovverk slik at rullestoler som kun er til utendørs bruk og har

en maksimal hastighet på inntil 10 km/t, kan tillates på lik linje med ordinære batteridrevne rullestoler.

Presidenten: Forslaget vil bli handsama etter reglementet.

Vi går over til den ordinære spørjetimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir ei rekkje endringar i den oppsette spørsmålslista, og presidenten viser i den samanhengen til den oversikta som er omdelt på representantane sine plassar i salen. Presidenten gjer framlegg om at dei føreslåtte endringane i dagens spørjetime blir godkjende. – Presidenten ser det som vedteke.

Endringane var desse:

Spørsmål 3, frå representanten Kari Lise Holmberg til kommunal- og regionalministeren, vil bli svara på av miljøvernministeren som rette vedkomande.

Spørsmåla 5 og 7, frå etter tur representantane Odd Einar Dørum og Arne Sortevik til samferdselsministeren, må utsetjast til neste spørjetime, då statsråden er bortreist.

Spørsmål 6, frå representanten Per Roar Bredvold til samferdselsministeren, vil bli svara på av landbruks- og matministeren på vegner av samferdselsministeren, som er bortreist. Etter oppmoding frå landbruks- og matministeren blir dette spørsmålet flytta og svara på før spørsmål 18, som skal svarast på av same statsråden.

Spørsmål 8, frå representanten Anders Anundsen til kunnskapsministeren, er trekt tilbake.

Spørsmål 9, frå representanten Jan Tore Sanner til kunnskapsministeren, vil bli svara på av finansministeren som rette vedkomande. Etter oppmoding frå finansministeren blir dette spørsmålet flytta til etter spørsmål 8.

Spørsmål 15, frå representanten Åse Gunhild Woie Duesund til helse- og omsorgsministeren, vil bli teke opp av representanten Kjell Ingolf Ropstad.

Spørsmål 17, frå representanten Trond Helleland til fornyings- og administrasjonsministeren, vil bli teke opp av representanten Øyvind Halleraker.

S p ø r s m å l 1

Hans Olav Syversen (KrF) [11:23:40]: «I det siste er det igjen fremkommet eksempler på at salgsoppgaver for fast eiendom inneholder betydelige feil, noe som kan føre til store økonomiske tap for kjøper. I den sammenheng er det fra flere hold pekt på at meglernes ansvar for de fremlagte opplysninger ikke er tydelig nok.

Er statsråden enig i at eiendomsmeglernes ansvar for fremlagte opplysninger i salgsoppgaver må tydeliggjøres i lovverket?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:24:21]: Det er et veldig viktig spørsmål som representanten Syversen tar opp, for kjøp av bolig er den største og viktigste investeringen for de aller fleste. Desto viktigere er det at vi kan være trygge på de opplysningene som gis i salgsoppgaver.

ven. Eiendomsmeglere har lovpålagt undersøkelsesplikt når det gjelder opplysninger som kan gis, og kan også bli erstatningsansvarlig dersom det er feil eller mangler i salgsoppgaven. Spørsmålet er om dette er tilstrekkelig.

En offentlig utredning om endring i eiendomsmeulingsloven ble sendt på høring i januar – NOU 2006:1. Den ble sendt ut den 27. januar, og den har høringsfrist den 2. mai 2006. Her vurderes det bl.a. å pålegge eiendomsmeglere et strengere ansvar for opplysninger som gis, nettopp for å sikre kjøpers rettigheter.

I dag er det slik at eiendomsmeglere har plikt til å gi kjøperen en skriftlig salgsoppgave før det gjøres avtale om kjøp av eiendommen. Denne plikten følger av eiendomsmeulingsloven § 3-6. Bestemmelsen stiller opp visse minstekrav til hvilke opplysninger som skal framgå av salgsoppgaven.

Meglerens undersøkelsesplikt er regulert i lovens § 3-7. Denne bestemmelsen krever at meglere så langt det synes rimelig, innhenter og kontrollerer nødvendige opplysninger om eiendommen. Også lovens § 3-1, om meglere sine omsorgsplikt overfor selger og kjøper, har betydning når en skal fastlegge meglers plikter til å framlegge opplysninger om eiendommen.

Når det gjelder meglere sine erstatningsansvar, hefter eiendomsmeglere etter ulovfestede regler om erstatningsansvar – det såkalte profesjonsansvaret. Denne regelen om erstatningsansvar følger av rettspraksis og innebærer et særlig strengt krav til meglere sine aktsomhet for at hun eller han ikke skal bli erstatningsansvarlig for manglende eller feilaktig informasjon gitt til kjøper.

Utvalget som har gjennomgått eiendomsmeulingsloven med sikte på lovendring, har bl.a. tatt opp spørsmålene om endring og tydeliggjøring av meglere sine ansvar for opplysningene i salgsoppgaven.

I det videre lovarbeidet vil spørsmålet om meglere skal pålegges et strengere ansvar for ivaretagelse av sin opplysningsplikt bli vurdert. Utvalget har foreslått at det i eiendomsmeulingsloven tas inn en henvisning til at meglere hefter på skyldgrunnlag etter alminnelige erstatningsregler.

I tillegg vil departementet vurdere nærmere om meglere sine opplysningsplikt skal presiseres i større grad enn det som følger av gjeldende rett. Utvalget antar at slik presisering vil kunne bidra til å få fram flere opplysninger om eiendommen og gjøre det enklere for kjøper å holde meglere ansvarlig ved eventuelle senere avdekkede mangler. I denne sammenheng vil også lovens krav til hvilke opplysninger som skal gis i salgsoppgaven, bli vurdert.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:27:25]: Jeg takker for svaret fra finansministeren, og det er et svar jeg oppfatter positivt.

Det er jo slik at det er flere aktører som har ansvar for opplysninger. Også takstbransjen har ansvar, og det er også et visst ansvar på kjøper til å gå gjennom de opplysninger man blir framlagt. Dagens rettstilstand kan kanskje være mer preget av at det er usikkerhet hos de enkelte aktører i forhold til hvilke opplysninger de selv har ansvar for å kontrollere og frambringe.

Nå er jeg klar over at takstbransjens lovverk ikke ligger under Finansdepartementet, men mitt spørsmål er: I det videre lovarbeidet vil Regjeringen som sådan sørge for at man går gjennom de ulike aktørenes ansvar, slik at det for allmennheten og for forbrukeren framstår klarere enn i dag?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:28:28]: Det representanten Syversen tar opp, er helt riktig. Det er ikke bare meglere som er aktører her, det er også kjøpere og takstmenn. Det er klart at når vi går gjennom eiendomsmeulingsloven for å vurdere å legge fram forslag til Stortinget om endringer i nettopp den, kommer vi også til å skjele til om vi har et tilstrekkelig grunnlag til bare å endre eiendomsmeulingsloven, eller om vi også skal ta initiativ til at andre forhold endres. Det er jo summen av dette som er viktig ved salg av bolig.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:29:07]: Det var bra.

S p ø r s m å l 2

Svein Flåtten (H) [11:29:30]: Jeg har et spørsmål til finansministeren:

«Merverdiavgiften er 25 pst. for mat konsumert på serveringssted, f.eks. i restauranter, og 13 pst. for mat som ikke kan konsumeres på salgsstedet, f.eks. på bensinstasjoner. Stadig flere tar nå opp problemet med at mange salgssteder som kun belaster den lave merverdiavgiften, også tilrettelegger for konsum på serveringsstedspremiser. Forskjellen i avgift for i utgangspunktet like serverings-/salgssteder skaper dermed en konkurransevridning.

Hva vil statsråden gjøre for å eliminere denne utviklingen?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:30:16]: Først vil jeg gjerne takke representanten Svein Flåtten fordi han er en meget ivrig spørre overfor finansministeren, og vi har et slags fast møtetidspunkt her hver onsdag. Finansdepartementet har et stort ansvarsområde, og jeg er veldig glad for den interessen som vises fra Stortinget.

Som kjent ble det fra 1. juli 2001 innført en ordning med redusert merverdiavgift på næringsmidler. Den reduserte satsen er i dag på 13 pst. Næringsmidler som inngår i omsetning av serveringstjenester, anses imidlertid ikke som omsetning av næringsmidler og skal dermed belastes med merverdiavgift på 25 pst., som er full sats.

Ordningen med ulik sats ved omsetning av næringsmidler og serveringstjenester har nå eksistert i flere år. Tilsvarende system gjelder også i en del andre land, f.eks. i Sverige. Avgiftsmyndighetene har gitt flere tolkningsuttalelser på dette området. Bransjen burde derfor være godt kjent med regelverket og den nærmere praktiseringen.

Jeg vil imidlertid framheve at det er et grunnleggende prinsipp at merverdiavgiften i minst mulig grad skal virke konkurransevridende, og at omsetning av like varer og tjenester skal behandles likt. Vi har for kort tid tilbake fått innspill fra reiselivsnæringen om at det kan være pro-

blemstillinger på det området som representanten Flåtten viser til. Departementet har bl.a. på grunnlag av dette tatt opp saken med Skattedirektoratet og bedt direktoratet vurdere den nærmere utforming og praktisering av regelverket. Direktoratet er også bedt om å vurdere om det kan være hensiktsmessig å iverksette kontrolltiltak for å sikre etterlevelse av regelverket og konkurransenøytralitet.

Svein Flåtten (H) [11:31:59]: La meg få replisere at jeg synes det er hyggelig å møte finansministeren på denne måten en gang hver 14. dag!

La meg også takke for et positivt svar, særlig fordi finansministeren ikke nevnte det som man har snakket mest om tidligere i spørretimen i dag, arven fra fortiden og hva som har vært, for dette spørsmålet går på den utviklingen vi nå ser i en litt sen fase av dette – ordningen har vært noen år. Det er bare å gå nedover Karl Johans gate og tilstøtende gater og se at det dukker opp nye typer serveringssteder som på sett og vis unngår den konkurransen som ligger i dette.

Jeg er veldig glad for at finansministeren har tatt opp dette med sine etater, og kunne da tenke meg å spørre ytterligere: Ser hun for seg noen fremdrift, altså i tid, på dette området? Når kan vi forvente noe om det?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:33:03]: Jeg har ikke noen konkret frist for når vi kan være ferdig med denne gjennomgangen og presentere den for Stortinget eller Flåtten. Men jeg kan love at vi skal ha fullt trykk på denne saken, for det vil være krevende så lenge det er satsforskjell, og en så stor satsforskjell som i dette tilfellet, mellom 13 og 25 pst.; det utløser kreativitet for å prøve å komme seg ned på laveste sats.

Flåtten har tatt opp en problemstilling som vi er kjent med, og som vi nå jobber med, og jeg lover at vi skal gjøre det raskt.

Presidenten: Ønsker Svein Flåtten ordet til tilleggs-spørsmål?

Svein Flåtten (H) [11:33:39]: Nei, jeg ønsker ikke å si annet enn at positive svar er vi godt fornøyd med, så hvis man bare kan fortsette å komme til Stortinget med det hver 14. dag, er jeg godt fornøyd.

Presidenten: Det vart jo reine idyllen, dette her. Vi går då til spørsmål 9.

S p ø r s m å l 9

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Jan Tore Sanner til kunnskapsministeren, vil bli svarta på av finansministeren som rette vedkomande.

Jan Tore Sanner (H) [11:34:10]: Vi får se om dette blir like koselig.

Jeg hadde opprinnelig ønsket å høre kunnskapsministerens syn på denne saken, men jeg tar til etterretning at

det er finansministeren som er rette vedkommende til å besvare spørsmålet:

«Trondheim overligningsnemnd har vedtatt at den uavhengige forskningsorganisasjonen SINTEF ikke lenger skal være fritatt for formues- og inntektsskatt. Dette til tross for at selskap som ikke har erverv til formål, ifølge skatteloven er fritatt for formues- og inntektsskatt. En endring av ligningspraksis vil også ramme andre forskningsinstitusjoner og bety en kraftig forverring av rammebetingelsene for forskning i Norge.

Vil statsråden ta initiativ til en politisk løsning som sikrer fortsatt skattefrihet?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:34:53]: Representanten Sanner må nok finne seg i at skatt er finansministerens ansvarsområde, selv om kunnskapsministeren har et gedigent felt å dekke.

Etter skatteloven er selskaper og innretninger som ikke har erverv til formål, fritatt for formues- og inntektsskatt. Spørsmålet om institusjonen har erverv til formål eller ikke, beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Viktige momenter ved denne helhetsvurderingen er formålet som er fastsatt i vedtektene, institusjonens oppbygging og den virksomhet som institusjonen driver. Hvis en institusjon som ikke har erverv til formål, driver økonomisk virksomhet, vil den likevel være skattepliktig for inntekt og formue fra denne virksomheten utover visse beløpsgrenser. Det er jo dette som er problemstillingen.

En innretning som først klassifiseres skattemessig i en bestemt kategori, kan utvikle seg over tid, slik at klassifiseringen må vurderes på ny. Dels kan formålet eller faktisk drift endre seg, og dels kan inntektsmønster og økonomiske resultat endre seg. Det kan også være at innsamlede opplysninger fra senere års drift gir et bedre bilde av de faktiske forholdene enn det som forelå ved den forrige klassifiseringen. Institusjonen må finne seg i omklassifisering fra skattefritak til skatteplikt dersom dette betyr en riktigere klassifisering etter skatteloven.

Spørsmålet om en institusjon er skattepliktig eller ikke etter disse reglene, hører under de lokale ligningsmyndighetene. Finansdepartementet tar ikke stilling til skatteplikten i enkeltsaker i ligningsforvaltningen.

Når det gjelder den skattemessige behandlingen av forskningsinstituttene generelt, kan jeg opplyse at det er satt i gang et arbeid på embetsnivå der representanter fra Kunnskapsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Finansdepartementet skal se om gjeldende skatteregler er tilfredsstillende. Videre oppfølging på dette området vil avhenge av denne gjennomgangen.

Jan Tore Sanner (H) [11:36:55]: Jeg tror at denne saken vil være tjent med en bred politisk enighet. Det er bred politisk enighet om at man skal satse på forskning, mens denne konkrete saken vil kunne få ganske dramatiske konsekvenser, ikke bare for SINTEF, men også for 60 andre forskningsinstitusjoner. Jeg viser til at administrerende direktør ved SINTEF, Unni Steinsmo, har uttalt til Adresseavisen:

«Det vil tappe oss for likviditet som i dag brukes til å investere i fremtidig forskning.»

Med andre ord: Dersom SINTEF og andre forskningsinstitusjoner må både formuesbeskattes og selskapsbeskattes, vil det ramme forskningen. Jeg tar til etterretning at statsråden nå har satt ned en gruppe som skal jobbe med disse spørsmålene, men jeg vil allikevel få bekreftet av statsråden at det er mulig for henne å ta et politisk initiativ som vil kunne løse denne konkrete saken.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:38:01]: Det som ikke er mulig for finansministeren, er å ringe til et lokalt likningskontor og si at de skal se bort fra de reglene som gjelder, og gjøre unntak i enkelttilfeller. Det er ikke mulig. Det som er mulig, er det jeg nå har gjort, nemlig å sette ned en gruppe med representanter fra de tre departementene som har mest med forskning og forskningsinstitusjonene å gjøre, for å avklare nettopp de skattespørsmålene som representanten tar opp.

Jeg er enig i at det er en høyt prioritert oppgave å sikre god kvalitet på forskningen, og sikre et omfang på forskningen i Norge. Det er det bred enighet om i Stortinget, og Regjeringen har en offensiv holdning til det. Det er nettopp derfor jeg har tatt dette grepet. Så vil jeg gjerne komme tilbake når vi har gått gjennom problemstillingene skikkelig.

Jan Tore Sanner (H) [11:38:51]: Jeg er som sagt glad for at det nå er satt ned en gruppe som skal se på det. Jeg vil i den sammenheng oppfordre statsråden til også å ha nær dialog med forskningsinstitusjonene, for det bør være en ambisjon å sikre fortsatt skattefrihet for forskningsinstitusjoner som ikke har erverv som formål. Alternativet til å sikre denne skattefriheten er at vi over de offentlige budsjettene må øke bevilgningene til forskning ganske dramatisk, og da er vi like langt.

Jeg vil be statsråden bekrefte at det vil bli lagt opp til en nær dialog med de berørte forskningsinstitusjonene.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:39:38]: Det kan jeg bekrefte vil bli gjort. Det som er krevende i disse situasjonene, er at mange av forskningsinstitusjonene som ikke har erverv som formål, etter hvert også driver omfattende økonomisk virksomhet. Og det er å finne disse grensdragningene som er utfordringen i forhold til skattereglene. For å finne fornuftige avgrensninger på dette er vi nødt til å ha god kontakt med de forskningsinstitusjonene dette gjelder.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 3.

S p ø r s m å l 3

Presidenten: Dette Spørsmålet, frå representanten Jan Tore Sanner til kommunal- og regionalministeren, vil bli svara på av miljøvernministeren som rette vedkomande.

Kari Lise Holmberg (H) [11:40:27]: Jeg vil få spørre statsråden om følgende:

«I Telemark har fylkesmannen overført innsigelsesretten i byggesaker til sin egen miljøvernnavdeling. Fylkesmannens skjønnsutøvelse er dermed tilsidesatt til fordel for byråkratiet. Når fylkesmannens skjønnsutøvelse bortfaller, vil avgjørelser tatt av kommunen kunne bli overprøvd av et rent faglig organ for så å havne på miljøvernministerens bord.

Vil statsråden gjennomgå ordningen med innsigelsesrett og sørge for at det ikke kan utøves en praksis som svekker det kommunale selvstyre?»

Statsråd Helen Bjørnøy [11:41:16]: Ved innføringen av plan- og bygningsloven i 1985 ble departementets myndighet til å fatte bindende arealplanvedtak flyttet til kommunene. En viktig forutsetning for denne overføringen var at kommunene også skulle ivareta nasjonale interesser i planleggingen. I de tilfeller der kommunale planer kommer i konflikt med slike interesser, kan statlige myndigheter fremme innsigelse slik at kommunens adgang til å egengodkjenne planen faller bort. Også fylkeskommunen og nabokommunene kan fremme innsigelse.

Dersom det ikke oppnås enighet gjennom forhandling eller megling, oversendes saken Miljøverndepartementet til endelig avgjørelse.

At hovedansvaret for arealplanleggingen ligger på lokalt nivå, der man vet hvor skoen trykker, var og er en viktig og fornuftig reform. I forarbeidene til plan- og bygningsloven er det gitt uttrykk for at det fra statlig hold må vises varsomhet med å overprøve det lokale politiske skjønnet. Det er jeg enig i.

I saker etter plan- og bygningsloven er fylkesmannen berørt statlig fagmyndighet i henhold til en rekke interesser knyttet til miljø, som forurensning, naturvern og friluftsliv.

Fylkesmannen har i den forbindelse rett til å reise innsigelse. Fylkesmannen har også fagansvar og kan reise innsigelse i forhold til beredskap, risiko og sårbarhet, barn og unges interesser og tilgjengelighet for alle. Dessuten har fylkesmannen fagansvar for landbruk og er også sekretariat for fylkeslandbruksstyret, som er tillagt innsigelsesmyndighet.

Av praktiske og faglige grunner har flere fylkesmenn latt de enkelte fagavdelinger fremme innsigelse. Dette skjer etter fullmakt fra fylkesmannen.

Dersom det fremmes innsigelse fra en av fylkesmannens fagavdelinger, vil det være opp til fylkesmannen selv å avgjøre om det skal mekles i saken. Sendes saken til departementet, skal fylkesmannen i oversendelsesbrevet foreta en samlet vurdering av saken og gi tilråding om vedtak i saken. I den forbindelse vil fylkesmannens skjønnsutøvelse være fullt ut ivaretatt.

Antall innsigelsessaker som kommer til Miljøverndepartementet for behandling, er ganske stabilt fra år til år. Årlig innebærer det 30–40 planer av de ca. 3 000 planer som kommunene totalt sett behandler. Departementet legger vekt på en grundig behandling med bl.a. befaring og møte med kommunene i disse sakene. I flere av sakene får kommunene helt eller delvis medhold. Samlet sett innebærer dette at rundt 99 pst. av alle kommunale planvedtak

blir stående som endelige. Det viser at vi har lagt lista høyt for å overprøve det kommunale selvstyre.

Det pågår en kontinuerlig utvikling hvor stadig flere statlige sektorinteresser kobles til planprosesser etter plan- og bygningsloven. Flere planspørsmål blir dermed gjenstand for avveininger i lokale folkevalgte organ.

De aller fleste innsigelser løses altså ved forhandlinger lokalt, eller etter at fylkesmannen har gjennomført mekling mellom de berørte partene.

Ved lovendring i plan- og bygningsloven 7. mai 2004 ble innsigelsesordningen innskjerpet for å hindre såkalte omkamper. Endringen har som siktemål en mer forutsigbar og effektiv plan- og byggesaksbehandling.

På bakgrunn av gjeldende regelverk og de erfaringene vi har med innsigelsesordningen, ser jeg ikke behov for å endre på denne.

Kari Lise Holmberg (H) [11:45:31]: Rent generelt har jeg lyst til å si at jeg synes det er bra at statsråden sier at hovedansvaret skal ligge på lokalt nivå, og at listen er lagt høyt for overprøving av det kommunale selvstyre.

Dette er jo en sak som er et eksempel på at man kan fokusere på det kommunale selvstyre, og det var for så vidt derfor jeg i utgangspunktet rettet spørsmålet til kommunal- og regionalministeren. Vi ser jo at det kommunale selvstyre lett kan settes under press, og det kan lett undergraves hvis en ikke er obs på det.

Nå representerer statsråden SV, et parti som også argumenterer for lokalt selvstyre, men som, etter hva jeg har sett så langt på Stortinget, i praksis ofte står for det motsatte. Det er detaljstyring, og – ikke minst – når det gjelder miljøsaker, er man litt sentraliserende.

Da vil jeg gjerne spørre statsråden: Hva er miljøvernministerens holdning til viktigheten av det kommunale selvstyre, og vil miljøvernministeren arbeide for at det ikke skal svekkes i den tiden vi nå går inn i?

Statsråd Helen Bjørnøy [11:46:43]: Regjeringen er opptatt av både å bevare og å styrke det kommunale selvstyre. Der står Regjeringen samlet. Regjeringen ønsker å føre en politikk som nettopp styrker det kommunale selvstyre.

I de konfliktsakene som kommer til Miljøverndepartementets bord, er det ofte interessekonflikter mellom lokale og nasjonale interesser. Her tror jeg også det er viktig, innenfor feltet som Miljøverndepartementet håndterer, at en må ha øye for at av og til må nasjonale interesser foretrekkes framfor lokale ønsker.

S p ø r s m å l 4

Gunnar Kvasheim (V) [11:47:42]: «I sin innstilling i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2006 understreker energi- og miljøkomiteen at man imøteser at Regjeringen utreder hvordan de ulike departementenes rolle kan styrkes og avklares i en offensiv for friluftslivet.

Hvor langt har dette utredningsarbeidet kommet, og hvordan vil Stortinget bli orientert om Regjeringens tverrdepartementale strategi for styrking av friluftslivet?»

Statsråd Helen Bjørnøy [11:48:20]: Den forrige regjeringen Stoltenberg la våren 2001 fram St.meld. nr. 39 for 2000-2001, Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet. Meldingen gav en grundig presentasjon av utfordringene i friluftslivsarbeidet, mål og retningslinjer for politikken og virkemidler for gjennomføring. Den fikk bred tilslutning i Stortinget. Meldingen ligger fortsatt til grunn for friluftslivspolitikken, slik den også gjorde i forrige stortingsperiode. Blant annet er satsingen på barn og unge, friluftsliv i skolen, friluftsliv og folkehelse, sikring av friluftsområder, strandsonesatsing og arbeidet for styrking av allemannsretten godt forankret i denne meldingen. Jeg vil minne om at vi nylig har avsluttet den store og vellykkede kampanjen Friluftslivets år 2005. Også dette var en direkte oppfølging av meldingen, og det ble altså satset om lag 17 mill. kr på dette tiltaket over statsbudsjettet.

Oppfølgingen av friluftslivsarbeidet rapporteres årlig i budsjettproposisjonene fra Miljøverndepartementet. Det blir også jevnlig rapportert om dette i meldingene om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøltilstand, se nest St.meld. nr. 21 for 2004-2005.

Under Stortingets behandling av sistnevnte melding ble det dessuten gitt fornyet tilslutning til mål, virkemidler og tiltak i friluftslivspolitikken. I flere andre sammenhenger de siste årene har det vært drøftet samarbeid og avklaring av roller og ansvar på dette feltet. Jeg nevner f.eks. arbeidet med stortingsmelding om folkehelse og Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009, stortingsmeldingene om barn og ungdom, om idrett og om utdanningspolitikken. Dette har ført til et tettere samarbeid mot felles mål og økte bevilgninger til friluftslivsmål, bl.a. fra helse- og kulturmyndighetene.

Jeg mener det ikke er grunnlag for en ny egen stortingsmelding om friluftslivet de nærmeste årene. Jeg finner det mest hensiktsmessig å bruke ressursene på å gjennomføre viktige tiltak for friluftslivet. Men jeg tar sikte på å gi en samlet oversikt over denne innsatsen i neste melding om Regjeringens miljøvernpolitikk. Jeg har nå startet utredningsarbeidet for denne meldingen.

Gunnar Kvasheim (V) [11:51:11]: Jeg takker for svaret, som ikke gir svar på det som er mitt spørsmål, nemlig hvordan Regjeringen bør følge opp komiteens anmodning om å utrede hvordan ulike departement kan samhandle bedre for å styrke friluftslivet. I mitt spørsmål etterspørres det ikke en ny stortingsmelding.

Så mitt spørsmål må gjentas: Hva vil en gjøre for å følge opp den merknaden der en ber om en gjennomgang av hvordan ulike departement kan bidra til en offensiv for friluftssektoren? Jeg tenker på Kultur- og kirke departementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet. Det vil bl.a. være naturlig å se på om spillemidler kan brukes til å styrke friluftslivet, rettet inn mot barn og unge spesielt – en sak som SV tidligere har vært opptatt av.

Betyr det svaret jeg har fått fra statsråden, at det ikke vil bli foretatt en slik samlet gjennomgang av de ulike departementenes muligheter som komiteen har etterspurt?

Statsråd Helen Bjørnøy [11:52:12]: Som jeg nevnte i mitt første svar, vil en nærmere vurdering og eventuell styrking av friluftslivet bli behandlet i den kommende stortingsmelding om Regjeringens miljøpolitikk. Det er en vel etablert arena hvor Regjeringen involverer alle aktuelle departement, og det er nettopp i samspillet mellom alle de aktuelle departementene at vi kan klare å nå de nasjonale miljømålene når det gjelder friluftsliv.

Gunnar Kvasheim (V) [11:52:50]: Jeg hadde et konkret spørsmål i mitt første tillegsspørsmål. Det gikk på om statsråden vil ta initiativ til å styrke spillemiddelordningen som er rettet inn mot friluftslivsaktiviteter for barn og unge. Det er et område der SV har vært svært engasjert i Stortinget, og de har vært opptatt av at ordningen blir endret slik at det kommer mer til barn og unge, knyttet til friluftsliv. Det illustrerer også godt mitt poeng med at flere departementer kan bidra til å holde oppe trykket på friluftssektoren. Spørsmålet blir altså om den statsråd som er ansvarlig for spillemidler, vil medvirke til at dette spørsmålet blir reist.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:53:30]: Det er et sterkt engasjement i alle involverte departement for å få økt fokus på friluftsliv og friluftslivets målsettinger, og det er helt naturlig at alle de spørsmålene som Kvasheim nevner, og også en rekke andre spørsmål, blir diskutert i forbindelse med at vi legger fram meldingen om Regjeringens miljøpolitikk.

S p ø r s m å l 5

Frå representanten Odd Einar Dørum til samferdselsministeren:

«I Bjørvika i Oslo er det iverksatt et omfattende byutviklingsprosjekt basert på statlig og kommunal innsats og et bredt samarbeid mellom staten og Oslo kommune som sentrale grunneiere. Staten og kommunen er også betydelige grunneiere i Groruddalen.

Er statsråden beredt til å samarbeide med Oslo kommune i forbindelse med en satsing i Groruddalen, slik at staten og kommunen som grunneiere kan se sine eierdommer i sammenheng og fremme god byutvikling i Groruddalen, slik det nå skjer i Bjørvika?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett.
Spørsmål 6 vert svara på før spørsmål 18.

S p ø r s m å l 7

Frå representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren:

«Det pågår stor debatt om manglende statlige bevilgninger til veiformål i Norge. En liten del av nasjonalt veinett holder de nasjonale krav Norge selv har satt til eget veinett. Bevilgninger til veibygging behandles i våre offentlige budsjetter som utgift og begrenses av dette, i stedet for som investering som varer i mange år.

Hvilken plan har statsråden for å få til en systemendring i budsjett- og plansammenheng slik at penger til veiutbygging behandles som langsiktig investering og ikke som kortsiktig årlig utgift?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett.

S p ø r s m å l 8

Frå representanten Anders Anundsen til kunnskapsministeren:

«I Tønsbergs Blad 11. mars står det at Andebu kommune har stanset utenlandstur med «Hvite busser» for elevene fordi kommunen ikke lenger har råd til å betale for lærernes deltakelse. Etter at den nye arbeidstidsavtalen har trådt i kraft vil skolene få store ekstrakostnader ved slike studieturer. Jeg antar at statsråden mener deltakelse på slike turer er viktig for undervisningen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at elevene fortsatt kan delta på tur med «Hvite busser» for å lære om en viktig del av verdenshistorien?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trekt.

Spørsmål 9 er svara på. Vi er då komne til spørsmål 10, frå representanten Elisabeth Aspaker til justisministeren.

Presidenten kan ikkje sjå at statsråden er til stades, og presidenten vil dermed ta ein kort pause.

Etter eit opphald på om lag 5 minutt sa

presidenten: No er statsråden komen i salen, og pausen er over.

S p ø r s m å l 10

Elisabeth Aspaker (H) [12:00:25]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Justisministeren har tidligere annonsert at Regjeringen i løpet av våren vil fremlegge en helhetlig plan for å fjerne soningskøene, men vi opplever nå en akutt mangel på soningsplasser. Samtidig som politiet i perioder har stått helt uten varetektsplasser, er det kommet frem opplysninger om at utlendinger som kunne vært utvist til soning i hjemlandet, legger beslag på en rekke plasser i norske fengsler.

Hvilke strakstiltak vil statsråden iverksette for å få løst den alvorlige mangelen på soningsplasser?»

Statsråd Knut Storberget [12:01:01]: Aller først har jeg lyst til å si meg lei for at jeg ikke rakk å komme tidnok. Det var slik at jeg rett og slett hadde problemer med å komme ut av regjeringsbygget på grunn av de sikkerhetstiltakene som var der. Det er en av årsakene til denne beklagelige pausen – og det beklager jeg.

Presidenten: Stortingspresidenten godtek orsakinga.

Statsråd Knut Storberget [12:01:24]: Mangel på tilstrekkelige varetekts- og soningsplasser er den største utfordringen vi nå står overfor i straffesystemet. Mangel på

tilstrekkelig varetekts- og soningskapasitet forsterker problemet med gjengangerkriminelle, svekker straffens forebyggende virkning og svekker tilliten til vårt straffesystem og vår kriminalpolitikk. Regjeringa vil derfor jobbe aktivt for å øke kapasiteten i fengslene på kort og på lengre sikt. Hittil i år er det åpnet 31 nye fengselsplasser. I løpet av året er det planlagt ytterligere 67 plasser.

Kriminalomsorgen prioriterer strengt i soningskøen. I en situasjon med soningskø stilles plasser først til rådgivning for varetekt, deretter lange dommer, og så korte volds- eller voldsrelaterede dommer. Unge under 21 år, aktive gjengmedlemmer og personer som utgjør de tyngste kriminelle med organisasjonstilhørighet, prioriteres alltid høyt for å bli satt rett inn til soning. Til tross for denne prioriteringen hender det at politiet ikke får tilbud om et tilstrekkelig antall varetektsplasser, noe vi har sett eksempler på, og det er svært beklagelig.

Representanten Aspaker påpeker at utlendinger som kunne vært utvist til soning i utlandet, legger beslag på en rekke soningsplasser. Overføring til fortsatt soning i utlandet er en mulighet for enkelte innsatte med utenlandsk statsborgerskap. Det er imidlertid ikke alle dette er aktuelt for. Det er en forutsetning for tvungen overføring at vedkommende stat er tilsluttet den europeiske overføringskonvensjonen og dennes tilleggsprotokoll. I tillegg må vedkommende stat i det konkrete tilfellet samtykke i overføring, da staten ikke har plikt til å ta imot innsatte for fortsatt soning der. Det er videre en forutsetning at det foreligger et endelig utvisningsvedtak. Hvorvidt vilkårene for utvisning er oppfylt eller ikke, avgjøres av utlendingsmyndighetene. Det er derfor knyttet en god del usikkerhet til hvor mange utenlandske innsatte en overføring til soning kan være aktuelt for.

Regjeringa tar sikte på å legge fram en plan for utvikling av soningskøen i tilknytning til revidert nasjonalbudsjett for 2006, og jeg vil der komme tilbake til de konkrete tiltakene som skal gjøres. I tilknytning til arbeidet med planen vurderer departementet ulike tiltak både på kort og på lengre sikt. Siden vi da vil komme tilbake til dette, vil jeg ikke nå gå nærmere inn på helt konkret hva slags tiltak som foreslås. Men det er helt klart at sentralt i dette arbeidet er å sikre bedre effektivitet av de utenlandske statsborgerne som sitter og soner i norske fengsler, og som kan sone i hjemlandet.

P e r O v e W i d t h hadde her overtatt presidentplassen.

Elisabeth Aspaker (H) [12:03:56]: Jeg takker for svaret.

Jeg hadde kanskje håpet at statsråden var litt tydeligere på at man nå ville gå i dialog med aktuelle lands myndigheter for å kunne utvise de utlendingene som sitter i Norge, og som kan sendes hjem, til å sone i hjemlandet, og at han var mer offensiv på det.

Så er det jo en realitet at man f.eks. i Midtre Hålogaland politidistrikt, Ofoten tingrett og Trondenes tingrett, har betydelige problemer som følge av at man har manglende fengselsplasser i den regionen. Det er faktisk slik at

politiet må unnlate å varetektsfengsle i saker som kvalifiserer til varetektsfengsling andre plasser i landet. I Østlandssendingen i går kveld hørte vi at Bærum-politiet måtte sende en de hadde pågrepet, til Vadsø, og man fikk ikke framdrift i saken fordi man ikke hadde ressurser til å sende folk fram og tilbake for å få til det. Så jeg har følgende spørsmål til statsråden: Vil statsråden i den akutte situasjonen vurdere utvidet bruk av dublering? Og vil statsråden også vurdere om private prosjekter som kan la seg løse raskere, kan være en vei å gå for å få til økt soningskapasitet?

Statsråd Knut Storberget [12:05:00]: Vi vil vurdere alle mulige tiltak, og det gjøres jo i disse dager. Vi har ganske kort tid på oss, siden vi skal framlegge dette i en samlet plan, og derfor vil jeg ikke konkludere på det nå. Jeg vil ha en seriøs saksbehandling rundt det. Men jeg må samtidig si at den soningskøproblematikken som har eksistert i de siste fem årene, og som har resultert i at vi har en soningskø, ut fra definisjonen, på 2 500 dommer som venter på soning, er jo noe som også har eksistert gjennom den forrige regjerings tidsperiode. Og jeg syns jo, med all respekt, at spøreren også skal være glad for at man i tilleggsproposisjonen fra den nye regjeringa valgte å styrke arbeidet med å bygge flere plasser, slik at vi faktisk i år kan etablere 100 nye plasser, langt flere plasser enn det Bondevik-regjeringa la til grunn. Det er den eneste måten vi kan komme oss ut av det på. Det er også viktig å si at hvis vi skal øke politikraften i Norge, må vi forhindre at man driver transport over så lange etapper, noe som svekker mye av politiets ressursbruk. Så dette er prioritert fra vår side.

Elisabeth Aspaker (H) [12:06:04]: Jeg vil igjen takke for svaret.

Det er for så vidt riktig, som statsråden her sier, at det er tatt initiativ av denne regjeringen, men det ble også lagt et godt grunnlag av den forrige regjeringen, bl.a. ved startbevilgninger til Halden fengsel. Jeg tror nok at hadde den regjeringen fått fortsette, så hadde vi også kommet til å gripe ytterligere fatt i den soningskøen som er der. Men jeg er veldig opptatt av de signalene som statsråden nå har sendt ut, bl.a. via media, om at han er opptatt av åpne soningsplasser. Jeg vil gjerne ha forsikringer fra statsråden om, spesielt med den varetektsproblematikken vi nå har, at det i den planen som Regjeringen skal legge fram, også vil bli tatt tilstrekkelig hensyn til varetektsproblematikken, og at vi ikke bare snakker om åpne soningsplasser, men at også lukkede plasser må ha en sentral plass i den planen som Regjeringen kommer til Stortinget med.

Statsråd Knut Storberget [12:06:54]: Det kan jeg bekrefte. Det å få flere lukkede plasser tilgjengelig for varetekt er en primær oppgave i denne satsingen. Men det er jo ikke riktig, som spøreren nå sier, at regjeringa Bondevik ville ha kommet med en kraftig satsing i forhold til i år. Den prøven bestod man jo ikke da man behandlet budsjettet før jul, hvor nettopp Høyre og de andre «gamle» regjeringspartiene ikke valgte å legge inn mer ressurser i

(Statsråd Storberget)

forhold til å bygge nye plasser. Det gjør vi. Vi ønsker å etablere 100 nye plasser, og det er et løfte jeg absolutt skal stå ved, og vi er godt i gang med det.

Ved å etablere flere nye, åpne soningsplasser – noe vi altså kommer til å gjøre – vil man kunne møte det behovet som soningskøene viser i dag. 60 pst.–70 pst. av de dommene som står i kø, er på under 90 dager, og mange av dem kan fint avsones i åpne anstalter. Det vil nettopp innebære at man får frigjort mange av de lukkede plassene – bl.a. til de alvorligste sakene, men også til varetekt.

S p ø r s m å l 1 1

Vera Lysklætt (V) [12:08:15]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Vi har en stor utfordring i det å sikre hele Finnmarks befolkning en forsvarlig politidekning. Store avstander, spredt bebyggelse og et tøft klima, i tillegg til problemer med å få tilsatt velkvalifisert personell flere steder, gjør sitt til at det må tenkes nytt på dette området.

Vil statsråden vurdere å opprette et eget samisk politidistrikt i indre Finnmark, for på den måten å kunne bedre rettssikkerheten til den samiske befolkningen, i tillegg til at politiberedskapen generelt i fylket kan bedres?»

Statsråd Knut Storberget [12:08:54]: Jeg vil først si at jeg er glad for spørrerens initiativ når det gjelder politisituasjonen i Finnmark. Den er ikke bare negativ. Den er også positiv, i den forstand at politiet gjør en veldig god jobb i Finnmark. Politiet som er lokalisert til Kirkenes og til andre steder i Finnmark, har nettopp presentert veldig gode tall med hensyn til både kriminalitetsutvikling og saksbehandling.

Politidirektoratet har utarbeidet en modell for ressursfordelingen mellom politidistriktene. Modellen er bygget opp med kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer det viktigste området. Geografisk areal er også et element som er vektlagt i modellen, og som har gitt positiv uttelling for politidistriktene i Finnmark. Sammenlignet med politidistrikter i andre deler av landet kommer politidistriktene i Finnmark generelt tilfredsstillende ut i den økonomiske fordelingsmodellen, noe vi også har fått bekreftet av politiet i Finnmark.

Justisdepartementet er kjent med de problemene som finnes i Finnmark når det gjelder rekruttering av polititjenestemenn. For å bedre denne situasjonen – opplyser Politidirektoratet – ble det i 2005 iverksatt en økonomisk virkemiddelordning, i den hensikt å rekruttere politihøgskolestudenter, herunder studenter med samisk bakgrunn, til tjeneste ved politidistriktene i Finnmark.

Når det gjelder håndhevelsen av språkreglene i same-loven, har Justisdepartementet gjennom flere år bevilget ekstra midler til politidistrikter med kommuner som hører innunder forvaltningsområdet for det samiske språk. Politimesteren i Troms har fra og med 1999 forvaltet et beløp som etter egen instruks fastsatt av Justisdepartementet

skal dekke ekstrautgifter til oversettelse, tolk, utstyr og opplæring i samisk. Forvaltningsansvaret ble fra og med 2006 overført til Vestfinnmark politidistrikt. I 2006 er det avsatt 400 000 kr til fordeling etter denne instruksen.

Avslutningsvis kan det opplyses at Politidirektoratet i 2006 har igangsatt et prosjekt med det formål å øke rekrutteringen av politipersonell med minoritetsbakgrunn, herunder samisktalende, samt tiltak for å motvirke all form for diskriminering.

I sum mener jeg at de tiltak som er iverksatt for å ivareta rettssikkerheten til den samiske befolkningen i Finnmark, er tilfredsstillende, og at den generelle politiberedskapen i fylket også ivaretar hensynet til denne gruppen. Jeg ser derfor ingen umiddelbare behov for et eget samisk politidistrikt i indre Finnmark.

Jeg må føye til at når det gjelder polititjenester i Norge – og for så vidt også de øvrige rettslige tjenester – syns jeg det ville være uheldig om vi delte inn tjenester og service som befolkningen ønsker, etter etniske kriterier. Jeg tror ikke det ville være heldig.

Vera Lysklætt (V) [12:11:36]: Jeg takker for svaret.

Dette er en sak med veldig mange sider. Det er ikke tid til å ta opp alle nå, så jeg vil også tilskrive justisministeren i denne saken.

Jeg kunne ha nevnt flere helt uakseptable forhold, men jeg vil trekke fram en meget alvorlig hendelse i Kautokeino nylig. Natt til en lørdag ble det avfyrt to skudd i et privathus. Politiet kom ikke til åstedet, til tross for flere henvendelser fra dem som var vitner til hendelsen. Dette skjedde 13 mil fra det lensmannskontoret som hadde vaksamarbeid med Kautokeino den helgen. Politiet kom ikke til åstedet før arbeidstiden tok til mandag morgen. Dette er helt uakseptabelt. Det må være et absolutt krav at folk så snart som overhodet mulig skal kunne få den politihjelpen de trenger, dersom slike alvorlige situasjoner oppstår.

Hva vil justisministeren foreta seg umiddelbart, slik at folk i Finnmark kan slippe å oppleve hendelser som dette i tiden framover?

Statsråd Knut Storberget [12:12:35]: Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå inn i en enkeltsak som blir lagt fram fra talerstolen i Stortinget. Det er jeg forhindret fra – og har altså heller ikke mulighet til å gjøre nå.

Dette er et problem og en utfordring vi ser over det ganske land. Reaksjonstida for politiet bør i enkelte områder av landet kortes ned. Som jeg sa i mitt hovedsvar, har nettopp Finnmark kommet bedre ut når det gjelder fordeling av midler. Regjeringa valgte å gå et skritt lenger enn den forrige regjeringa – ved å gi flere ressurser til politiet for nettopp å ivareta dette.

Den første anledningen Stortinget får til å diskutere slike forhold, vil være i forbindelse med politiroblemeldingen, som skal debatteres i Stortinget i vår. Da kan man også se på muligheten til å endre noe av den lokale strukturen – for å sikre bedre tilgjengelighet til bl.a. de offentlige servicekontorene.

Regjeringa ønsker først og fremst et noe tettere og nærrere politi. På den måten vil vi få en god mulighet til kanskje også å møte noen av de lokale behovene.

Vera Lysklætt (V) [12:13:41]: Jeg vil takke også for dette svaret.

I tillegg til de store avstandene vi har i Finnmark, har vi store utfordringer med hensyn til å få ansatt personell med samisk språkkompetanse og inngående kjennskap til den samiske kulturen.

Indre Finnmark tingrett er nå opprettet. Rettssikkerheten til den samiske delen av befolkningen er betydelig styrket ved opprettelsen av denne institusjonen. Men det er behov for å kunne behandle en sak fra a til å på samisk før man kan si seg helt fornøyd med det tilbudet befolkningen faktisk får i dag.

Det er også et stort behov for at flere med samisk bakgrunn tar politifaglig utdanning. Det er videre nødvendig at de som blir ansatt, og som ikke har samisk bakgrunn, forplikter seg til å tilegne seg kunnskaper om samiske forhold og lærer seg det samiske språket. Slike kompetansehevingskurs må umiddelbart være tilgjengelige ved ansettelser. En slik spesialkompetanse må den ansatte forplikte seg til å tilegne seg før hun eller han eventuelt begynner i stillingen.

Et eget samisk politidistrikt for indre Finnmark ville kunne gjøre bemanningssituasjonen betydelig mer oversiktlig for hele fylket. I tillegg ville de som snakker samisk til daglig, kunne få anledning til å bruke sitt morsmål – og dermed ikke oppleve å bli misforstått i så vel straffesaker som i andre juridiske saker.

Statsråd Knut Storberget [12:15:02]: Jeg må vise til det jeg har svart tidligere når det gjelder spørsmålet om et samisk politidistrikt. Jeg tror ikke det er løsningen på de problemer som spørren nå reiser her i Stortinget.

Jeg vil advare ganske sterkt mot at man inndeler justisforvaltningen ut fra etnisk bakgrunn. Jeg er heller ikke sikker på om det er særlig hensiktsmessig overfor den samiske befolkning. Det vi da kan risikere, er at man får en ytterligere stigmatisering av dem med samisk bakgrunn som måtte begå kriminelle handlinger, noe som overhodet ikke ville gagne det samiske folket.

Jeg vil vise til den satsingen som faktisk gjøres, som spørren også var inne på, når det gjelder det å heve kompetansen, det å utvikle muligheter for å bruke språk under etterforskning, ikke minst i rettsføring, og den jobben som nå gjøres i indre Finnmark med hensyn til tingretten. Her er det satset betydelige ressurser som nettopp møter det samiske behovet, ikke bare i straffesaker, men også i sivile saker, for å kartlegge bl.a. samisk sedvane med hensyn til de sivile sakene man står overfor. Så her føler jeg at vi er på rett vei.

S p ø r s m å l 1 2

Ola T. Lånke (KrF) [12:16:20]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kultur- og kirkeministeren:

«Lokalmediene er sentrale kulturbærere og bidrar til mangfold i den lokale samfunnsdebatten. Budstikka Radio Trøndelag har et av de største konsesjonsområdene for lokalradio, har tre lokalkontor med 130 frivillige, 16 pst. lytteroppslutning og høye sendekostnader pga. vanskelig geografi. Hvis radioen ikke får overskride omsetningsgrensen på 2 mill. kr for radiobingo, vil de måtte si opp 75 pst. av de ansatte og redusere sendeaktiviteten drastisk.

Vil statsråden vurdere å fjerne omsetningsgrensen?»

Statsråd Trond Giske [12:17:10]: Jeg takker representanten Lånke for spørsmålet.

Radiobingo representerer en viktig inntektskilde for lokalradiostasjoner i Norge. Mange lokalradioer drives i dag på ideell og frivillig basis og er viktige kulturbærere og informasjonsformidlere på lokalt nivå. Jeg er svært opptatt av å bevare lokalradioens medieposisjon i distriktene og ønsker derfor å styrke deres økonomiske rammebetingelser.

Da dagens bingoforskrift ble vedtatt i 2004, ble det fastsatt et omsetningstak for radiobingo på 1,3 mill. kr. Man ønsket også å fordele bingomarkedet blant de forskjellige aktørene. I 2005 ble det gitt dispensasjon fra taket, og et nytt tak på 2 mill. kr ble fastsatt i 2005. Gjennom departementets dialog med representanter for Lokalradioforbundet er jeg blitt gjort oppmerksom på at forrige regjering gav signaler om at taket skulle fjernes. Dette ble ikke fulgt opp den gangen og har naturligvis skapt frustrasjon blant aktørene som driver med radiobingo. Jeg ser at det kan være behov for å revurdere dette taket. Det er satt i gang et arbeid i departementet der det vurderes hvorvidt omsetningsgrensen for radiobingo bør fjernes. En endelig avgjørelse vedrørende dette vil foreligge etter påske.

Ola T. Lånke (KrF) [12:18:32]: Jeg takker statsråden for et langt på vei positivt svar.

Jeg forstår at man tar dette problemet på alvor, og at man nå vurderer å fjerne taket, slik en tidligere regjering også har signalisert. Jeg er også glad for at statsråden deler mitt syn på den positive kulturverdi lokalradioen representerer i lokalsamfunnet. Lokalradioene er på mange måter blitt stebarn i mediemarkedet, dels fordi de drives av frivillige krefter og dels fordi de har få muligheter til å få offentlig støtte eller reklameinntekter.

Mitt tilleggsspørsmål går konkret på situasjonen til Budstikka Radio Trøndelag, som er i en akutt situasjon økonomisk fordi de hadde forventet at det skulle bli mulig å drive etter de forutsetninger de har lagt opp til. Vil statsråden vurdere å gi dispensasjon til Budstikka Radio slik at de kan fortsette, også fordi man har signalisert at man vil være åpen for å fjerne taket?

Statsråd Trond Giske [12:19:45]: Jeg tror nok at representanten Lånke og jeg er veldig enige om lokalradioenes betydning – at de betyr veldig mye for lokalt kulturliv, for lokalt demokrati, debatt og identitet, og at det gjøres et veldig godt arbeid i mange lokalradioer med ganske begrensede økonomiske midler, bl.a. fordi man kanskje ikke

så lett får tilgang til de store nasjonale reklamekampanjene som de større kommersielle radiokanalene får.

Radiobingo er en viktig inntektskilde. Jeg tror nok at vi må bestemme oss ganske raskt for om vi skal heve taket eller ikke, og behandle alle søkere likt. Jeg tror ikke det ville bli veldig godt mottatt av andre aktører på det samme markedet om én enkeltstående radio skulle få en annen omsetningsgrense enn de andre. Det viktigste vurderings-spørsmålet blir kanskje hvilket utslag dette får i forhold til andre typer bingoer som også finansieres ved mye frivillighet. Hvis vi mener at det kan håndteres, vil vi heve taket.

Ola T. Lånke (KrF) [12:20:49]: Jeg takker igjen statsråden for svaret.

Jeg er glad for at statsråden sier omtrent det samme som jeg ville ha sagt om den positive verdien som disse nærradioene representerer. Nå er det imidlertid slik at vi står overfor en akutt situasjon i en lokalradio. Jeg er glad for at man vil vurdere å fjerne taket ganske raskt, men spørsmålet er om det er raskt nok. Det er derfor jeg gjentar spørsmålet om det ikke er mulig å gi dispensasjon i denne saken. Det angår vel noen få andre nærradioer som også er i den samme situasjonen.

Mitt spørsmål blir dels en oppfølging av det forrige spørsmålet, og dels om statsråden kan antyde noe tidspunkt for når han vil ta den avgjørelsen og kanskje i hvilken retning det vil gå.

Statsråd Trond Giske [12:21:36]: Jeg har vel gått ganske langt i å signalisere en positiv holdning. Det vi skal vurdere, er hvordan dette slår ut for andre bingoer, for de finansieres også ved viktige frivillige aktiviteter.

Jeg legger merke til representanten Lånkes veldige trykk for å få hevet omsetningsgrensen for spilleaktiviteten i landet. Det skal vi se på rett over påske, og vi er sju-åtte dager unna påske. Vi deler bekymringen for finansieringen av radiokanalene, men vi må altså ha et generelt system som gjør at alle behandles likt. Vi skal behandle det raskt, men vi må passe på at behandlingen av enkelt saker ikke gjør at dette blir ren bingo.

S p ø r s m å l 1 3

Olemic Thommessen (H) [12:22:34]: Jeg vil gjerne stille følgende spørsmål til kultur- og kirkeministeren:

«Etableringen av Nasjonalmuseet for kunst har ført til omlegging av driften ved det tidligere Nasjonalgalleriet som rokker ved nasjonale funksjoner institusjonen så langt har ment å skulle ivareta.

Mener statsråden Norge trenger et museum som til enhver tid viser et historisk representativt bilde av norsk kunst, hvilke styringsverktøy mener statsråden departementet har for å ivareta dette innenfor rammen av dagens organisering, og mener statsråden avtalen mellom staten og Nasjonalmuseet for kunst bør reforhandles?»

Statsråd Trond Giske [12:23:24]: Jeg takker representanten Thommessen for spørsmålet. Spørsmålet inneholder imidlertid en påstand som jeg ikke kan si meg enig

i. Alle de fem komponentene som Nasjonalmuseet er sammensatt av, omfatter nasjonale funksjoner som skal videreføres og videreutvikles. At den samlede utstillingsprofilen i en historisk sett kort periode ikke har vært i samsvar med alle gruppers forventninger, innebærer ikke at det er rokket ved funksjoner som museet skal ivareta, og som det er pålagt å ivareta.

Svaret på det grunnleggende spørsmålet, nemlig om vi trenger et museum som til enhver tid viser et historisk representativt bilde av norsk kunst, er ja. I den avtalen som i 2003 ble inngått med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, og som fastsetter de forpliktelse museet har tatt på seg, heter det at «Nasjonalmuseet skal sørge for forsvarlig drift og forvaltning av Samlingene i samsvar med god museumsstandard og innenfor de budsjettrammer som til enhver tid gjelder». Videre slås det fast at Nasjonalmuseets ansvar for drift og forvaltning bl.a. omfatter videreutvikling av Nasjonalgalleriets og Museet for samtidskunsts faglige og tematiske ansvarsområder.

Det er med andre ord udiskutabelt at Nasjonalmuseet skal arbeide med historisk visuell kunst og dermed også vise et representativt bilde, på samme måte som museet skal ha et aktivt forhold til samtidsuttrykkene.

Hvordan den oppgaven skal løses, står det ingenting om i avtalen, og det skal heller ikke stå. Det er et kunst- og museumsfaglig spørsmål som museet selv skal avgjøre. Vi har det siste året sett at museet har høstet til dels skarp kritikk for den nymontering som skjedde i Nasjonalgalleriet vinteren 2005. Museet valgte en ny – og etter en del menneskers mening for radikal – visningsmetode. Det har museet selvsagt rett til å gjøre, men må samtidig være forberedt på å gå inn i en saklig dialog både med kritikere og med andre som har legitime interesser for vår største formidlingsinstitusjon på det visuelle kunstområdet. Museet har i debatten signalisert at det i tiden framover skal gjøres endringer i de historiske utstillingene. Vi har grunn til å tro at disse endringene bl.a. vil reflektere siste års faglige diskurs. Departementet skal imidlertid ikke gå inn og instruere museet om hvilke utstillingsprinsipper som skal brukes, eller hvor mange bilder som skal vises av konkrete kunstnere. Departementet har tillit til at styret og ledelsen til enhver tid håndterer slike spørsmål. Og la meg legge til at jeg har lagt merke til at også representanten Thommessen, senest i en kronikk i Aftenposten, understreker det «armlengdes avstand»-prinsippet som skal ligge mellom departementet og de kunstfaglige avgjørelsene som også en slik institusjon som Nasjonalmuseet for kunst skal ha.

I tillegg til avtalen mellom staten og museet har departementet styringsmekanismer gjennom tildeling av budsjettmidler i det årlige tilskottsbrevet. Museet må hvert år rapportere om hvordan institusjonen disponerer de tildelte budsjettmidlene for å oppnå de kulturpolitiske målene. I den forbindelse har departementet årlige kontaktmøter med styret og administrasjonen for museet, på samme måte som man har kontakt med øvrige kulturinstitusjoner.

Totalt sett har departementet hensiktsmessige styringsmekanismer overfor Nasjonalmuseet. Den omtalte drifts-avtalen med museet representerer faktisk et mer spesifikt

styringsgrunnlag enn det som er vanlig overfor andre viktige kulturinstitusjoner som departementet samhandler med.

Olemic Thommessen (H) [12:26:45]: Jeg takker for svaret, og jeg er selvfølgelig enig i at det må være et «arm-lengdes avstand»-prinsipp i forhold til rent faglige spørsmål. Det vi imidlertid snakker om her, er noe som må betraktes som å være en helt sentral museumsoppgave og en helt sentral oppgave som må være løst i et land, nemlig det å ha det vi i tradisjonell forstand tenker oss som et nasjonalgalleri.

Vi kan konstatere, tror jeg, at betydelige deler av samlingen nå er borte – iallfall ikke tilgjengelig – og det er hele epoker som ikke er presentert. Så kan man selvfølgelig diskutere om det betyr at institusjonens oppgave er ivarettatt eller ikke. Jeg bare konstaterer at sterke faglige interesser mener at så ikke er tilfellet.

Jeg mener at dette er en sak som reiser veldig interessante prinsipielle spørsmål i forhold til statens bestillerrolle til styrene. For det er altså slik at i de mekanismene vi nå har i form av avtaler eller organisering, er det ganske lite som beskriver hva man faktisk skal gjøre.

Statsråd Trond Giske [12:27:52]: Det er ingen dårlig observasjon av representanten Thommessen at det er verk i Nasjonalmuseets historiske samlinger som ikke vises. Det er slik at 96 pst. av verkene som Nasjonalmuseet har i sine historiske samlinger, til enhver tid ikke vises, rett og slett fordi lokalene faktisk ikke tillater at mer enn 4 pst. til enhver tid er på veggen. Ifølge museet prøver internasjonale kunstmuseer å ha ca. 15 pst. av samlingene sine utstilt til enhver tid, så vi ligger altså dramatisk langt bak tilsvarende institusjoner i andre land.

Dette understreker et annet poeng, nemlig at vi har et ganske sterkt behov for nye lokaler for dette museet, og før museet får en skikkelig løsning på bygningsbehovet sitt, vil det rett og slett ikke være mulig å presentere en så stor andel av vår historiske arv som vi ønsker oss, og som kanskje også er nødvendig for å få et tilstrekkelig omfattende og variert representativt bilde av den historiske kunsten. Så her er det mye som må gjøres før vi kommer dit både Thommessen og undertegnede ønsker seg.

Olemic Thommessen (H) [12:28:59]: Nå er det vel ikke helt tilfeldig hvilke 15 pst. som vises, og det er vel noe av *det* dette dreier seg om.

Jeg er enig i at vi trenger en ny bygning med mer plass. Da Stortinget behandlet ABM-meldingen og det nye Nasjonalmuseet for kunst, tror jeg det var åpenbart for alle at de sentrale oppgavene som disse forskjellige institusjonene hadde, skulle ivaretas og videreføres. Man hadde vel dog kanskje forventet at det å slå dette sammen skulle bidra til at man fikk noe mer, og ikke noe mindre. Det mener jeg er en forventning som fortsatt bør ligge i luften, og jeg tolker statsråden dit hen at han fortsatt vil opprettholde en forventning, iallfall, overfor Nasjonalmuseets styre om at også den historiske presentasjonen vesentlig utvides i forhold til hva som er tilfellet i dag.

Statsråd Trond Giske [12:29:56]: Jeg har vel egentlig sagt ganske tydelig at det å vise et representativt utvalg av de historiske samlingene er et av museets oppdrag fra eieren.

Men jeg må også si at jeg synes den debatten vi har fått de siste par årene, er av det gode. Ingenting er mer dørgende kjedelig enn en samling som henger der år ut og år inn, som ingen bryr seg om annet enn for å gå innom og se på den, og som ingen diskuterer og ingen har sterke meninger om. Dette bevisstgjør oss når det gjelder hvilken kunstnarv vi har, i forhold til ulike epoker og ulike kunstnere, og hva som er representativt og hva som ikke er det. Det skaper en kreativitet og en dynamikk som vi trenger også når vi ser oss tilbake i tid, ikke bare på samtidskunsten.

Det eksisterer sikkert omtrent like mange meninger om hva som er representativt og hvilket utvalg som bør henge der, som det eksisterer kunstinteresserte mennesker i Norge – så den debatten bør vi bare se lyst i møte. Samlingene vil helt sikkert endre seg år for år, og debatten som Thommessen deltar i, vil påvirke det.

S p ø r s m å l 1 4

Gunvald Ludvigsen (V) [12:31:17]: Eg tillet meg å stille følgjande spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«I Soria Moria-erklæringa står det at ingen lokalsjukehus skal leggjast ned, og at helsetenesta skal ha tilstrekkeleg med ressursar og kompetanse. Å oppretthalde lokalsjukehus er svært viktig for Venstre, men skal ein halde liv i lokalsjukehusa, må dei ha eit innhald som gir tilstrekkelege tilbod.

Korleis vil styresmaktene sikre utdanning av nok kirurgar med god fagleg breiddekompetanse, slik at lokalsjukehusa kan overleve i framtida?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:31:59]: Det gleder meg at Venstres representant har den samme oppfatning som Regjeringa om at lokalsjukehusa skal opprettholdes. Vel-fungerende lokalsjukehus er grunnleggende i en desentralisert spesialisthelsetjeneste i et så vidstrakt land som Norge. Kravet fra Soria Moria-erklæringa om at ingen lokalsjukehus skal legges ned, er formidlet som pålegg til de regionale helseforetakene for 2006.

Jeg er videre glad for at representant Gunvald Ludvigsen er opptatt av tilbudet ved lokalsjukehusa. I likhet med de øvrige helsetjenestene må lokalsjukehusa innrettes på behovene i befolkninga. Vi står overfor en betydelig økning av eldre, og flere lider av kroniske sjukdomstilstander bl.a. som følge av livsstilsendringer og psykososiale påkjenninger. Disse pasientgruppene, som ofte trenger tett oppfølging, trenger et nært tilgjengelig tjenestetilbud. Lokalsjukehusa vil i framtida ha særlige oppgaver rettet mot behovet hos bl.a. kronisk sjuke og sjuke eldre.

Lokalsjukehusas tjenester skal inngå i en helhet både mot primærhelsetjenesten og mot den øvrige spesialisthelsetjenestens tilbud. I tillegg vil de medisinskfaglige endringene føre til at oppgavedelinga mellom de ulike tjenestenivåene nok vil endre seg over tid.

Dette gjør at jeg ikke ser det som hensiktsmessig å definere et bestemt sett av tjenester som lokalsjukehusa skal eller ikke skal tilby. Tvert om mener jeg det er viktig at det gis rom for lokale tilpasninger, både ut fra det befolkningsgrunnlaget sjukehuset har og skal betjene, og ut fra en hensiktsmessig oppgavefordeling mellom sjukehusa i nærheten. Men jeg er enig med representanten Ludvigsen i at lokalsjukehusa skal ha et skikkelig og kvalitetsmessig godt innhold.

En desentralisert organisering av spesialisthelsetjenesten forutsetter spesialister med breddekompetanse. Dette er ivarettatt både gjennom den norske spesialitetsstrukturen og gjennom de ulike spesialistreglene. Norge har en spesialitetsstruktur med 30 spesialiteter og 13 grenspesialiteter, henholdsvis åtte under indremedisin og fem under generell kirurgi. Helse- og omsorgsdepartementet har, sammenlignet med mange andre europeiske land, vært restriktive med å opprette for mange spesialiteter. Den norske spesialitetsstrukturen er således godt tilpasset en desentralisert organisering av spesialisthelsetjenesten.

Generell kirurgi er opprettholdt som en hovedspesialitet, bl.a. for å understøtte rekruttering av kirurger til lokalsjukehusa og for å danne en felles faglig basis for grenspesialitetene under generell kirurgi. Dette er sentralt for å sikre breddekompetanse innen de kirurgiske spesialitetene. Spesialistreglene innen de kirurgiske spesialitetene gjenspeiler også kravet til breddekompetanse, da det f.eks. er stilt krav til spesialistgodkjenning i generell kirurgi for å kunne gå videre med grenspesialisering.

Når det gjelder kapasiteten i spesialistutdanninga, er det etablert et system der Helse- og omsorgsdepartementet årlig fastsetter antall nye utdanningsstillinger, basert på en tilråding fra Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefordinger. De regionale helseforetakene skal, basert på vurderinger av regionens behov for tjenester, fordele utdanningsstillingene innad i helseregionen og mellom de ulike spesialitetene. Formålet med ordninga er å sikre et tilstrekkelig antall utdanningsstillinger, med hensiktsmessig både geografisk fordeling og fordeling mellom spesialitetene.

Systemet skal sikre at nåværende og framtidig behov for legespesialister, herunder innen kirurgiske spesialiteter, skal bli dekket.

Jeg kommer til å vie mye oppmerksomhet til å utvikle lokalsjukehusa framover, inkludert å arbeide for at nødvendig personell – også nok antall kirurger – er tilgjengelig.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Gunvald Ludvigsen (V) [12:35:54]: Først vil eg takke statsråden for svaret.

Eg noterer meg med glede at statsråden brukar uttrykket «velfungerende lokalsjukehus», og det er eg veldig glad for å høyre i denne sal.

Det som eg også noterer meg, er at statsråden seier at utdanninga spesielt av kirurgar er godt tilpassa. Det trur eg ikkje eg kan vere einig i. Eg kan støtte meg på t.d. fyl-

keslegen i Sogn og Fjordane, som har sagt at vi må få eit betre designa utdanningsopplegg for legespesialistar, spesielt innanfor kirurgi, for å vere generalistar nok. Eg meiner at der kan statsråden gripe inn.

Eg har følgjande oppfølgingsspørsmål: Er statsråden innstilt på å ta naudsynte verkemiddel i bruk i høve utdanning av legespesialistar, slik at ein får nok breiddekompetanse, slik at ein kan betene lokalsjukehusnivået?

Statsråd Sylvia Brustad [12:36:57]: Jeg mener at vi har god bredde i det tilbudet vi kan gi i dag når det gjelder utdanning og antallet spesialister. Men vi skal hele tida være åpen for – og det er selvfølgelig også jeg – innspill i forhold til om ting kan forbedres. Det er jeg åpen for også på dette området.

Som jeg sa i mitt første svar, at når Regjeringa nå vier lokalsjukehusa stor oppmerksomhet, mener at de skal være velfungerende – det er det viktig for meg å understreke igjen – ligger det også i det at vi selvfølgelig vil arbeide for at det er nok personell tilgjengelig, også av dem som representanten Ludvigsen er opptatt av. Det skal jeg følge opp også framover.

Gunvald Ludvigsen (V) [12:37:40]: Eg vil takke for svaret igjen.

Dette har vi diskutert før i dag, og statsråden varsla at vi skulle få ein innhaldsdebatt. Det er klart at det er dét vi snakkar om her: Kva er det som skal vere innafor veggene i desse sjukehusa? Det er altså ikkje fargen på fasaden som er det viktige. Eg ser fram til at vi får ein brei debatt, og eg gler meg over at Legeforeninga òg er oppteken av det same. Dei brukar også omgrepet «breddekompetanse», spesielt innafor kirurgifaget. Dei er redde for at ein skal sitje med to typar kirurgar – som ein for så vidt hadde før – generelle kirurgar og kirurgiske ortopedar, som kan gjere jobben. Men no ser ein tendensar til at ortopedien har blitt for smal. Eg trur at det enno er utfordringar, og eg håper at statsråden og departementet tek den utfordringa som ligg her, og sjekkar ut korleis dette kan gjerast.

Statsråd Sylvia Brustad [12:38:42]: Igjen bekrefter jeg at vi hilser en innholdsdebatt velkommen, og i det ligger for så vidt alt. Så mener Regjeringa, som jeg har redegjort for, at en del av lokalsjukehusa bør kunne brukes mer til eldre og andre med mer sammensatte lidelser. Jeg synes også det er viktig – og det tror jeg representanten og jeg er enige om – at vi gir rom for lokale variasjoner fordi landet vårt er så forskjellig. Det må også selvfølgelig veies opp mot det sjukehusstilbudet som er i rimelig nærhet for øvrig. Men alt dette er det mulig å komme tilbake til, og vi skal følge opp så godt vi kan.

S p ø r s m å l 1 5

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Åse Gunhild Woie Duesund til helse- og omsorgsministeren, vil bli teke opp av representanten Kjell Ingolf Ropstad.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:39:36]: Jeg har gleden av å framføre følgende spørsmål:

«Ventetiden for operasjon for sykkelig fedme er ved en rekke sykehus reelt opptil 10 år. Dette er et klart brudd på formålet med pasientrettighetsloven. Pasienter som er gitt rett til helsehjelp pga. alvorlig sykdom, skal ikke vente i årevis på effektiv behandling. For den aktuelle pasientgruppen fører ventetiden til forverring av sykdommen samt tilleggs lidelser som diabetes, leddsmerter, kreft og psykiske lidelser.

Hva vil statsråden gjøre for å redusere ventetiden for operasjoner av pasienter med sykkelig fedme?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:40:12]: Forekomsten av overvekt og fedme er økende i Norge, både blant barn, unge og voksne. Og som representanten påpeker, er sjukkelig overvekt en risikofaktor for flere alvorlige sjukdommer. Derfor er det rettet særskilt oppmerksomhet mot denne pasientgruppa de senere årene, og det har ført til at behandlingstilbudene innen både kirurgi og livsstilsendring er blitt flere og bedre.

I et folkehelseperspektiv er forebyggende arbeid selvfølgelig viktig. Å motivere til variert kosthold og økt fysisk aktivitet er et vesentlig bidrag for å unngå og redusere overvekt og dermed forebygge en rekke helseplager. Men på toppen av det kommer også det genetiske som en ikke har så mye herredømme over.

Det er også viktig at pasienter som er sjukkelig overvektige, og som står i fare for å utvikle alvorlige følgesjukdommer, får et godt tilbud i helsetjenesten. De siste årene har tilbudet til denne pasientgruppa som nevnt blitt vesentlig bedre. Alle de regionale helseforetakene har etablert regionale sentre som har ansvar for å utvikle behandlingstilbud til denne pasientgruppa. De tilbyr nå kirurgisk behandling, og de fleste har iverksatt eller har under planlegging livsstilsendrende tilbud. Tidligere ble ca. 20 pasienter operert i året, nå blir mer enn 250 operert.

Det er særlig viktig å utvikle gode behandlingstilbud til alvorlig overvektige barn og unge. Derfor er Sosial- og helsedirektoratet tildelt midler for å understøtte prosjekter for denne pasientgruppa, både i primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Prosjektene skal bidra til å utvikle bedre behandlingstiltak og evaluere effekten av dem. Ullevål universitetssjukehus HF har også mottatt midler de to siste årene for å utvikle et behandlingstilbud til alvorlig overvektige barn. I tillegg er slike tilbud under utvikling, bl.a. ved St. Olavs Hospital i Trondheim og i Helse Bergen HF.

Pasientrettighetsloven og prioriteringsforskriften har klare kriterier for tildeling av retten til nødvendig helsehjelp. I forskriften er, som representanten helt sikkert kjenner til, tre kriterier for prioriteringer lagt til grunn: Det ene er tilstandens alvorlighet, det andre er forventet effekt av helsehjelpa, og det tredje er kostnader i forhold til effekt. Ifølge pasientrettighetsloven skal pasienter som blir tildelt rett til nødvendig helsehjelp, få fastsatt en individuell frist for behandling. Dette vurderes for hver enkelt pasient og baseres på medisinske kriterier. Dersom denne fristen overskrides, har pasienten krav på å få tilbud om

behandling hos private eller i utlandet. Med andre ord skal det være medisinske indikasjoner hos den enkelte pasient som er tildelt retten til nødvendig helsehjelp, som skal avgjøre når vedkommende skal behandles. Det er sjølsagt slik, som representanten påpeker, at intensjonen i pasientrettighetsloven også gjelder for denne pasientgruppa – la det være helt klart.

Etter min vurdering har de regionale helseforetakene nå tatt tak i arbeidet med å utvikle behandlingstilbudet til alvorlig overvektige på en god måte. Det er likevel slik at behandlingstilbudet til denne gruppa fortsatt er i en oppbyggingsfase – det betyr at vi har et godt stykke igjen – og da vil det selvfølgelig ofte være køer i oppstartingsfasen. Derfor vil jeg forsikre representanten om at jeg vil følge dette nøye når det gjelder utviklinga av behandlingstilbudet for denne gruppa også i tida framover.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:43:45]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg ønsker å understreke at ventetiden reelt er opptil ti år. En pasient som f.eks. kommer til overvektsenheten på Aker sykehus, vil få samtale med en ernæringsfysiolog innen ett år. Deretter vil de ofte bli henvist til lang ventetid. Reelt vil det derfor ta opptil ti år før pasientene får den behandlingen de har krav på.

Mener statsråden det er medisinsk forsvarlig at pasientene bare får den samtalen med en ernæringsfysiolog, og mener statsråden at den helt nødvendige operasjonen ikke skal regnes inn i ventetiden, og at dette derfor ikke regnes som et brudd på pasientrettighetsloven?

Statsråd Sylvia Brustad [12:44:25]: La meg først si at jeg er helt enig i at det er mange som lider av dette, som venter altfor lenge. Det er også bakgrunnen for at det nå er satt et mye større trykk på å greie å utvikle flere behandlingstilbud i alle våre helseregioner. Hvis det finnes eksempler på ti års ventetid, er det klart at jeg selvfølgelig er helt enig i at det er altfor lenge. Det er klart at skal en lykkes, må det også følges opp. Da bare understreker jeg, som jeg sa i mitt hovedsvar, at intensjonen i pasientrettighetsloven med klare frister osv. også gjelder for denne pasientgruppa. I den grad det blir brudd på pasientrettighetsloven, må det selvfølgelig følges opp.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:45:06]: Jeg takker igjen for et godt svar.

Personer som lider av sykkelig fedme, kommer ofte inn i en ond sirkel, der en kombinasjon av overspising og mangel på trening fører til en kraftig forverring av sykdomsbildet. Det disse menneskene trenger, er en operasjon og et behandlingstilbud i etterkant.

Statsråden er sikkert kjent med at det i Aust-Agder finnes et slikt tilbud på Evjeklinikken. Ved Evjeklinikken har man god faglig kompetanse, og man tilbyr behandling i forkant og også et femårig behandlingsopplegg i etterkant av operasjonen. Dette er spesielt utviklet for den pasientgruppen som vi her snakker om, og resultatene er gode. Evjeklinikkenes kapasitet utnyttes imidlertid ikke fullt ut.

Hvordan vil statsråden sikre et slikt landsdekkende tilbud for fedmepasienter? Og hva vil statsråden gjøre for at eksisterende behandlingsskapasitet skal utnyttes fullt ut?

Statsråd Sylvia Brustad [12:46:02]: Det er jo viktig at vi utnytter de behandlingsmulighetene vi faktisk har på de steder som kan utføre denne type operasjoner – også at en gjør det en kan på forhånd, og følger opp i etterkant. Jeg kan derfor love at jeg fortsatt vil ha sterkt trykk for å bygge opp flere tilbud i alle regioner. Jeg skal sjekke ut det som representanten her sier om Evjeklinikken. Hvis det er slik at det er kapasitet der som ikke blir utnyttet, skal jeg ta tak i det.

S p ø r s m å l 1 6

Børge Brende (H) [12:46:55]: Jeg har følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Ledelsen ved St. Olavs Hospital har varslet nedleggelse av til sammen 80 sengeplasser 1. mai. Slik skal sykehuset spare 80 mill. kr på årsbasis. Blant pasientgruppene som rammes verst, er de kroniske ortopedipasientene. Nedskjæringene er en følge av de balansekravene som er pålagt sykehuset, kombinert med at statsråden så langt ikke har vært villig til å dekke de ekstrakostnadene sykehuset har under byggingen av et nytt sykehus.

Hvilket initiativ vil statsråden ta for å rette opp situasjonen ved St. Olavs Hospital?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:47:38]: Som representanten selvfølgelig er godt kjent med, har Stortinget stilt krav om økonomisk balanse i de regionale helseforetakene i 2006. Dette er ikke et nytt krav. Generelt gjelder jo at en ikke skal bruke mer penger enn det som Stortinget stiller til rådighet. Dette har jeg også fulgt opp i mine styringskrav til helseforetakene. Det er riktig og viktig at helseforetakene tar disse styringssignalene på alvor, og for å nå målet om balanse i driften har alle regionale helseforetak iverksatt en rekke omstillingstiltak.

Som det framgår av den gjennomgang som internrevisjonen ved St. Olavs Hospital har foretatt av omstillingstiltakene i helseforetaket, har ikke St. Olavs Hospital hatt nok oppmerksomhet rettet mot å gjennomføre disse, noe som har resultert i store underskudd i driften i 2005. Dette er en ubalanse som Helse Midt-Norge og St. Olavs Hospital må rette opp.

Når det gjelder de varslede innsparingskrav som representanten Brende viser til, vil jeg presisere følgende: Det vil i startfasen av slike prosesser svært ofte komme fram forslag som ikke vil bli realisert. Det foreligger pr. i dag ikke noen endelig tiltakspakke ved St. Olavs Hospital som styret i Helse Midt-Norge har sluttet seg til. Det er viktig at en også i denne saken holder fast på de ansvarslinjer som er etablert i helseforetakene. Jeg vil minne om at jeg i min styring av helseforetakene i 2006 har lagt til grunn at tiltak ikke skal ha negative konsekvenser for pasientbehandlinga eller medisinerings av pasienter. Alle som har krav på nødvendig hjelp og behandling, vil få dette. Det gjelder sjølsagt også i Trondheim.

Når det gjelder representanten Brendes påstand om at omstillingstiltakene på 80 mill. kr skyldes at jeg ikke har vært villig til å dekke de ekstrakostnadene sykehuset har under bygginga av et nytt sykehus, vil jeg vise til at St. Olavs Hospital i fjor hadde et underskudd på nær 400 mill. kr, hvorav knapt 100 mill. kr gjaldt de ekstrakostnadene Brende tar opp. De tiltakene en nå ser ved St. Olavs Hospital, retter seg derfor mot å oppnå balanse i den ordinære driften ved sykehuset, ikke mot å dekke merkostnadene ved å drifte to sykehus i byggefasen.

Når det så gjelder de såkalte merkostnadene ved St. Olavs Hospital, vil jeg for ordens skyld også tillate meg å minne representanten Brende om at daværende helse- og omsorgsminister fra Brendes parti, Høyre, og den regjeringa Brende selv var medlem av, heller ikke ville dekke disse ekstrakostnadene i fjor, men lot disse være en del av det resultatkravet som ble satt til Helse Midt-Norge dette året. Det har jeg stor forståelse for. Helse Midt-Norge er gjennom de særskilte tildelinger som er gitt fra staten til St. Olav-utbygginga, den regionen som har mottatt desidert mest midler for å bygge sykehus – til sammen 4,4 milliarder kr. Denne regionen har i motsetning til andre regioner også fått løvnader om ytterligere 140 mill. kr årlig i permanent inntektsøkning for å løse utfordringer knyttet til utbygginga av bl.a. det nye sykehuset. Helse Midt-Norge er dermed i en særstilling når det gjelder å bli prioritert, sammenliknet med de andre helseregionene.

Når det gjelder utfordringer knyttet til økonomisk balanse i 2006, må Helse Midt-Norge og St. Olavs Hospital – på lik linje med alle andre regioner og sykehus – få kontroll over kostnadene, slik at disse samsvarer med de inntektene som blir stilt til disposisjon. Jeg har tillit til at regionen og sykehuset vil ha økt fokus på nødvendige omstillinger for å håndtere det samlede utfordringsbildet. Jeg vil imidlertid ikke legge skjul på at Helse Midt-Norge står overfor en meget krevende situasjon. Jeg vil derfor ha tett dialog med og tett oppfølging av Helse Midt-Norge gjennom 2006.

Børge Brende (H) [12:51:31]: Tidligere i dag, i spontanspørretimen, sa helseministeren at hun var stolt over den jobben hun har gjort når det gjelder St. Olavs Hospital.

Jeg må si at jeg er ganske opprørt over at helseministeren kan si at hun er stolt over en situasjon der resultatet nå er at sengeposter nedlegges og helsekøene i Midt-Norge vil øke. Det som opprører meg mest, er jo kontrasten i forhold til de store løftene som de rød-grønne hadde i valgkampen. Det å høre Sylvia Brustad i dag får meg til å tenke på den. Den gang gikk de nåværende statsrådene Giske og Djupedal ut og sa at det var hjelpeløst av Høyre, og de anklaget helseminister Ansgar Gabrielsen for ikke å stille opp og dekke de ekstra kostnadene som man da hadde i forbindelse med sykehusutbyggingen. Det var veldig sterk kritikk for at ikke psykiatrisenteret var på plass.

Når vil Arbeiderpartiet komme med de hundrevis av millioner kroner som de garanterte i valgkampen? Det kan ikke helseministeren vri seg unna!

Statsråd Sylvia Brustad [12:52:39]: For det første har ikke jeg sagt at jeg er «stolt over» situasjonen ved St. Olavs Hospital. Jeg har sagt at jeg har «ingen dårlig samvittighet» for det jeg, og denne regjeringa, har gjort overfor St. Olav i de fem korte månedene vi har sittet.

La meg først si: St. Olav kommer til å bli, og er, et moderne sjukehus som betyr veldig mye både for den regionen og for andre deler av landet på enkelte områder. Sjukehuset er i en vanskelig situasjon, men denne regjeringa gav altså St. Olav 2,9 milliarder kr i desember – to måneder etter at vi tok over – til å fullføre fase 1. Vi har gitt lovnader om 140 mill. kr til den regionen – for ikke minst å fullføre fase 2 – som et varig beløp. Det betyr 2,8 milliarder kr. Vi har gitt mer penger til sjukehusene totalt, som også kommer denne regionen til gode.

Børge Brende og hans medrepresentanter i dette stortinget har sjøl vært med på å pålegge at det er et balansekrav som skal innfris. Så jeg har «ingen dårlig samvittighet» for det Regjeringa har gjort i denne saken. At det er krevende, ja, men jeg håper Børge Brende innser at også St. Olav må få bedre kostnadskontroll enn det som er situasjonen der pr. i dag.

Børge Brende (H) [12:53:51]: Den 14. september uttalte stortingsrepresentant Giske seg om levering av valgløfter allerede om høsten i forbindelse med den påtroppende regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet: psykiatrisenter, reversering av arealkutt og statlig medvirkning til finansieringsplan. De 2,9 milliarder kr som statsråden nevner, er penger som allerede var bevilget. Det kom i nysalderingen fra denne regjeringen, og det ble utbetalt på ett år i stedet for over tre år. Det dreier seg om ekstra tilskudd til St. Olavs Hospital, som ble garantert av Arbeiderpartiet – det står altså på trykk i Adresseavisa at det skulle man levere allerede i fjor høst. Det var klarert med partiledelsen, og det ser man ingenting til.

De 80 mill. kr som St. Olav nå må kutte – kutte i sengeposter, kutte i det eksisterende helsetilbudet – er et resultat av at man ikke har kommet opp med disse pengene. Det er sterke reaksjoner i Midt-Norge på at man ikke tar ansvar for denne situasjonen, og jeg synes at statsråden bør ha dårlig samvittighet for at man ikke har løftet en finger for å følge opp sine egne valgløfter.

Statsråd Sylvia Brustad [12:55:01]: Jeg synes det er en god regel å feie for egen dør.

I denne saken må jeg si at den regjeringa Børge Brende sjøl var medlem av, ville ikke dekke disse ekstrakostnadene for fjoråret. Hvis det budsjettforslaget den regjeringa Børge Brende var medlem av, la fram de åra den styrte, hadde blitt vedtatt i Stortinget – hvilket det heldigvis ikke ble – hadde det vært 260 mill. kr mindre til St. Olav hvert eneste år.

Den nye regjeringa har bevilget mer penger konkret til St. Olav, og 2,9 milliarder kr over ett år er ikke småpenger. Den forrige regjeringa utkvitterte ikke det, og vi har gitt lovnader om 2,8 milliarder kr for øvrig, som ingen andre regioner har fått forskuttert lovnader om. Så jeg håper i den videre debatten at man kan være ærlig og åpen i for-

hold til hva man sjøl har bidratt til, og hva han kritiserer andre for.

Jeg er veldig klar over situasjonen ved St. Olav. Jeg skal besøke dem i nær framtid, og jeg tar det på største alvor. Men det er altså ikke slik at noen sjukehus kan komme forrest i rekka og bare be om mer penger, mens andre må holde seg innenfor rammene.

S p ø r s m å l 1 7

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Trond Helleland til fornyings- og administrasjonsministeren, vil bli teke opp av representanten Øyvind Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [12:56:28]: Jeg har et spørsmål til fornyings- og administrasjonsministeren:

«13. mars utsatte statsråden MinSide, det elektroniske servicekontoret, på ubestemt tid. Prosjektet var i rute da regjeringen Stoltenberg tiltrådte. De viktigste utfordringene som krever betydelig politisk oppmerksomhet, har også tidligere vært samordningen mellom MinSide og de statsetatene som leverer tjenestene samt utbredelsen av godkjente eID-løsninger.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre framdriften i prosjektet, og når kan innbyggerne ta MinSide i bruk?»

Statsråd Heidi Grande Røys [12:57:13]: Lat meg fyrst gi honnør til tidlegare moderniseringsminister Morten Andreas Meyer for eit viktig initiativ til å gi innbyggjarane eit enklare møte med offentleg sektor. MiSide skal gi innbyggjarane ein felles inngang til dialog med og elektroniske tenester frå det offentlege.

For å få til MiSide må ein ha sikker innlogging, og derfor er Sikkerhetsportalen etablert som ein felles infrastruktur for heile offentleg sektor, ikkje berre for Altinn, som har vore brukarar sidan desember, eller for MiSide, der vi no har starta pilot. Sikkerhetsportalen opna eg i midten av desember. Portalen er oppe og står, og vi er i gang med å teste MiSide i forhold til Sikkerhetsportalen. Sikkerhetsportalen skal gjere det enklare for både kommunale og statlege verksemder å realisere trygg elektronisk samhandling. Samstundes skal brukarane som alle reie har ein elektronisk ID til andre føremål, òg kunne nytte denne på offentlege nettstader.

Regjeringa Stoltenberg har store ambisjonar på dette området, fordi det er viktig for å realisere dei målsetjingane vi har sett i Soria Moria-erklæringa for digitalisering av tenester, og ikkje minst for fornyinga av offentleg sektor.

Den tekniske løysinga for MiSide har vore på plass ei stund, og vi køyrer no pilot for alle dei tilsette i dei sju etatane som leverer tenester til sida, og for dei tilsette i mitt eige departement. Slik får vi luka ut feil, og vi får sett på kva vi må gjere endå betre før vi kan presentere heile sida for innbyggjarane.

Etableringa av MiSide og den felles Sikkerhetsportalen for det offentlege inneber eit ganske komplekst samspel mellom mange offentlege verksemder, marknadsaktørar og ulike tekniske løysingar.

Den førre regjeringa la til grunn at marknadsaktørane skulle forsyne innbyggjarane med elektronisk ID og elektronisk signatur, som òg skulle kunne nyttast til desse offentlege tenestene. Og det er her det har dukka opp utfordringar knytt til marknaden for elektronisk ID i Noreg. Det har altså vist seg meir krevjande enn det ein tidlegare trudde, å få leverandørar til å levere tenestene sine i den felles Sikkerhetsportalen for offentlig sektor. Ute blant innbyggjarane er det ikkje særleg stor utbreiing av elektronisk ID som kan nyttast i Sikkerhetsportalen, og førebelse vurderingar frå pilotdrifta viser at bruken òg må verte enklare. Lanseringa kan altså ikkje skje før vi har fått ei innlogging som er sikker, og som er enkel, slik at innbyggjarane ikkje dett av lenge før dei har fått teke portalen i bruk.

Når ein driv pilotarbeid, risikerer ein at det dukkar opp utfordringar som det tek tid å løyse. Eg meiner at ein har undervurdert kompleksiteten i arbeidet, og ein har vore for optimistisk når ein fastsette tidsplanen.

Eg vil korrigere representanten Halleraker i forhold til at prosjektet skulle vere i rute då regjeringa Stoltenberg tok over. Gjennom heile prosjektperioden har ein jamleg utarbeidd risikoanalysar. Gjennom desse risikoanalysane, både før og etter regjeringsskiftet, har det vore kjent i departementet, og av min forgiengar, at det var høg risiko knytt til tidsplanen og at sjansen var stor for at lanseringa av MiSide måtte utsetjast. Eg minner om at statsråd Meyer sjølv utsette lanseringa med eit halvt år, i fjor sommar.

Det eg no er i gang med, er i samarbeid med Brønnøysundregistra, som forvaltar avtalen om Sikkerhetsportalen, å vurdere forretningsmodellen for Sikkerhetsportalen. Vi er nøydd til å finne ein modell som er meir attraktiv, både for offentlege verksemder som treng løysingar for sikker kommunikasjon, og for leverandørane av elektronisk ID og signatur. Dette kan eg love representanten Halleraker at vi jobbar med døgnet rundt. Til og med i dag sit mi avdeling i møte med dei aktuelle aktørane, så dette har vi eit veldig høgt trykk på og store ambisjonar om. Men vi kan altså ikkje lansere noko som ikkje er godt nok for innbyggjarane våre, for då er på ein måte vitsen vekk. Det må vere sikkert og enkelt å bruke når vi fyrst skal forenkla offentlig sektor.

Øyvind Halleraker (H) [13:01:16]: Jeg takker for svaret.

Det er godt å høre at statsråden holder høyt trykk på dette. Jeg er kjent med at statsråd Meyer, rett før han gikk av, fikk forsikring om at prosjektet var i rute.

Dersom det er slik at samarbeidet mellom bankene og BankID og andre ID-leverandører stopper prosjektet, kan det da være naturlig å vurdere andre muligheter? Viktige IT-prosjekter i offentlig regi kan jo ikke stoppe opp mens vi venter på andre aktører.

Mitt spørsmål blir: Vil statsråden ta initiativ til at det offentlige utsteder egne eID-er og eSignaturer til innbyggere, slik man har gjort i f.eks. Danmark, og på den måten sørge for at mange kan ta MinSide i bruk så raskt som mulig?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:02:17]: No er det den førre regjeringa som har bestemt at ein skulle la marknaden ordne dette med elektronisk ID. Det er ei kjend Høgre-sak at ein ynskjer at marknaden skal ordne opp.

Så ser vi at marknaden ikkje var så vidareutvikla som vi hadde håpa og trudd. Allereie i 1999 hadde data- og IT-prensa oppslag om at ein trudde ein var i gang med å rulle ut elektronisk identitet, og at ein ville ha dette veldig kjapt på plass. No skriv vi 2006, og framleis er det litt slik at leverandørane sit og ventar på tenestene, og dei som leverer tenester, sit og ventar på at vi har nok leverandørar av elektronisk ID.

Vi har sagt at vi no fyrst ynskjer å gå i dialog med både bankane og andre som leverer elektronisk ID, for å sjå om vi ikkje no kan løyse dette. Det er den modellen ein har valt, og ein har jobba med den i fleire år. Vi må sjå på om vi ikkje kan løyse det. Vi har hatt mange møte, og vi skal ha fleire møte. Parallelt med dette ser vi på andre moglegheiter, ja, òg den moglegheita som representanten Halleraker var inne på.

Øyvind Halleraker (H) [13:03:22]: Jeg takker igjen for svaret.

Noe av det mest oppsiktsvekkende er faktisk ikke at prosjektet er utsatt, selv om det gjøres nok en gang fra denne statsråden, og det er alvorlig nok. Det mest oppsiktsvekkende er jo at prosjektet er utsatt på ubestemt tid. Jeg har ikke sett noen antydning om hvilken måned, hvilket kvartal eller hvilket år innbyggerne kan forvente å ta i bruk MinSide. Jeg mener at det er sunt at det offentlige setter frister, og at vi bestreber oss på å prøve å overholde disse. Det gjør det mulig å kontrollere at myndighetene gjør det de skal gjøre, og sikrer at viktige prosjekter ikke dør en stille død, så å si.

Mitt spørsmål blir: Er statsråden enig i at det er viktig å sette frister for ferdigstilling for viktige prosjekter som MinSide, og kan vi nå få en ny dato for når innbyggerne kan glede seg over MinSide?

Statsråd Heidi Grande Røys [13:04:21]: Det har vorte sett mange tidsfristar knytt til arbeidet med MiSide. Førre minister, Meyer frå Høgre, måtte utsetje sitt eige prosjekt med eit halvt år. Med det same eg tok over, fekk eg ganske fort presentert som ei utfordring at vi måtte ha ei ny utsetjing, av ulike årsaker og avgjerder som vart tekne lenge før mi tid. Vi balar med dei same vedtaka som vart gjorde før mi tid, nemleg val av forretningsmodell og val av aktørar knytt til levering av elektronisk ID. Det er dei to utfordringane vi no jobbar vidare med. Eg er innstilt på å følgje opp dei vedtaka som vart gjorde av førre minister. Eg trur det var gode løysingar. Men ein hadde lagt for stramt tidsløp i forhold til å kunne løyse desse utfordringane.

Så skal vi altså hugse at vi er det fyrste landet i verda som får dette til. Eg er ganske sikker på – eg håpar i alle fall det – at vi skal ha denne sida opp å stå så snart som i det heile mogleg, gjerne før sommaren for min del. Men det er heilt meningslaust å gi ein ny dato dersom ein ikkje er heilt sikker på at ein faktisk kan levere, for då får ein

berre ei ny utsetjing. Det ville vere veldig uheldig (presidenten klubbar). Då er det betre å bruke tid og krefter på å få ei så god løysing opp å stå som i det heile mogleg.

Presidenten: Vi går då tilbake til spørsmål 6.

S p ø r s m å l 6

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Per Roar Bredvold til samferdselsministeren, vil bli svara på at landbruks- og matministeren på vegner av samferdselsministeren.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:05:45]: Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål, som blir besvart av landbruks- og matministeren:

«Mellomstore biler mellom 3,5 og 7,5 tonn har ikke lov å kjøre fortere enn 80 km/t selv om fartsgrensen kan være både 90 og 100 km/t enkelte steder. Mange av disse bilene er privatbiler/firmabiler og brukes dermed som vanlige personbiler.

Ser statsråden at forskriftene, som første gang ble vedtatt i 1957 og behandlet på nytt i 1986, ikke har tatt hensyn til bilparkens utvikling i Norge?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:06:18]: Det er riktig at motorvogn med tillatt totalvekt på over 3 500 kg eller motorvogn med tilhenger ikke må kjøre fortere enn 80 km/t sjøl om det er skiltet høyere fartsgrense. Disse begrensningene er satt av hensyn til trafikksikkerheten. Tunge kjøretøy trenger lengre bremsestrekning, har dårligere manøvreringsevne og representerer en større ulykkesrisiko enn lette kjøretøy. Det er derfor i de fleste land satt lavere fartsgrense for tyngre kjøretøy enn den som ellers gjelder. Forskjellen mellom fartsgrensene for tunge og lette kjøretøy er i Norge mindre enn i de fleste andre land. Jeg er videre opptatt av den totale virkninga tyngre kjøretøy, herunder de såkalte SUV-ene, har på trafikksikkerheten, og spesielt risikoen slike kjøretøy utgjør for de øvrige som ferdes i trafikkbildet.

I svar på likelydende spørsmål fra representanten Bredvold til tidligere samferdselsminister Torild Skogsholm den 19. februar 2003 ble det åpnet for å vurdere konsekvensene av å åpne for større hastighet for kjøretøy med kjøreegenskaper tilsvarende personbiler. Ny kunnskap om SUV-er og andre litt større kjøretøy, spesielt om kollisjon mellom slike biler og vanlige personbiler, tyder på at sikkerheten til slike tyngre kjøretøy går på bekostning av sikkerheten til vanlige personbiler. Dette forsterkes ytterligere i høyere hastigheter. Jeg ser derfor ikke noe behov for å endre reglene på dette området.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:07:44]: Jeg takker statsråden for svaret, men jeg er lei meg for at svarets ordlyd var som det var. Jeg hadde trodd at vi hadde kommet litt lenger i dag enn den gang jeg stilte spørsmålet for tre år siden, for da lovde man at man skulle se på det. Det skjønner jeg at man har gjort, men man har kommet fram til det samme.

Jeg synes det er merkelig at en buss som frakter – la oss si – 50 passasjerer, en buss som veier mange ganger flere kilo enn f.eks. en Chevrolet Tahoe, skal ha lov til å kjøre opptil 20 km fortere enn en SUV-bil. Det kjører en masse busser, og det kjører også en masse SUV-biler, og jeg skjønner ikke denne forskjellen, men i og med at vi har den, blir SUVene en fare i trafikken, for de klarer ikke å følge det trafikktempoet som er, og dermed skapes en sikkerhetsrisiko.

Det å si at denne type biler er mindre trafikksikre, er også helt merkelig. De er inne til kontroll hvert år, så jeg skjønner ikke dette.

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:08:48]: Resonnementet bygger jo på spørsmål om vekt og hva som skjer hvis uhellet er ute. Hvorvidt hastigheten for buss bør justeres i forhold til SUV-er og andre noe mindre kjøretøy, vil ikke jeg gå inn på, men det er et faktum at andre trafikanter blir utsatt for en større fare ved et kjøretøy som har større vekt, enn ved et kjøretøy som har noe mindre vekt. Det er nok ganske åpenbart.

Per Roar Bredvold (FrP) [13:09:18]: Jeg takker statsråden for kommentarene. Det er klart at en buss kan kjøre 100 km/t, og den gjør det, mens f.eks. en Chevrolet Tahoe kun har lov til å kjøre 80 km/t, og det er den forskjellen som jeg synes er helt feil. Når det er snakk om trafikksikkerhet, skulle man tro at den skulle gjelde alle, uansett om man sitter i en liten Nissan Micra, f.eks., eller en stor SUV-bil.

Vi er vel alle opptatt av at trafikksikkerheten skal være god. Jeg tror at bremseeffekten er atskillig bedre i en ny amerikansk familiebil enn den f.eks. er i en liten europeisk bil. Jeg tror derfor at vi prater om to vidt forskjellige ting, og for at det skal bli flyt i trafikken, må det vel være en fordel at alle kan kjøre like fort.

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:10:09]: Representanten Bredvold sammenlikner en Nissan Micra med en Chevrolet Tahoe. Det er vel nettopp noe av problemstillinga her i de tilfellene hvor ulykken faktisk er ute. Isolert sett er nok sikkerheten vel ivaretatt i store biler. Det som ligger i tankegangen bak en differensiert makshastighet, er jo konsekvensene for andre trafikanter, ikke for dem som er sjåfør/passasjer i de store bilene.

Presidenten: Dermed går vi til spørsmål nr. 18, det siste.

S p ø r s m å l 18

Gunn Berit Gjerde (V) [13:10:52]: «I Soria Moria-erklæringa er det ei målsetjing om at 15 pst. av landbruksvarene som blir produserte her til lands, skal vere produserte økologisk innan 2015. Etterspurnaden etter økologiske produkt aukar, og det har til dels vore problem med å skaffe nok varer. Likevel flatar produksjonen ut fordi gardbrukararane ikkje finn det lønsamt å produsere økologisk.

Kva tiltak vil Regjeringa setje inn for å nå målsetjinga om auka økologisk produksjon?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:11:36]: Manglende etterspørsel har vært en vesentlig flaskehals for å utvikle det økologiske markedet og jordbruket. Hittil har forbrukerne i begrenset grad etterspurt økologiske produkter, og det har vært store utfordringer knyttet til omsetning av både økologisk kjøtt, melk og korn. Denne situasjonen har påvirket bøndernes grunnlag for å legge om til økologisk produksjon. Mange produsenter har derfor inntatt en avventende holdning, og enkelte har til og med valgt å gå tilbake til konvensjonell produksjon. Det er selvfølgelig helt sentralt for bondens motivasjon både at folk faktisk får tilgang på produktene han eller hun produserer, og at markedet er villig til å betale for disse produktene. En merpris er helt nødvendig dersom de økologiske produsentene skal få en tilfredsstillende økonomi.

Jeg er derfor glad for at mye nå tyder på at markeds-situasjonen er i ferd med å endre seg. I 2005 har vi sett en kraftig omsetningsøkning på økologiske produkter, og den gode utviklinga ser ut til å fortsette også i 2006. Jeg hadde møte med de store markedsaktørene sist mandag, og signalene var svært positive, f.eks. fordoblet Tine sitt salg av økologiske melkeprodukter i 2005. Tine har nå knapphet på økologisk melk og søker etter nye produsenter. Omsetninga av og etterspørselen etter økologisk kjøtt har også økt vesentlig. Butikkjedene konkurrerer både på pris og sortiment for å bli flinkest i økologiklassen. Stadig flere forbrukere etterspør økologiske matvarer, og salget i butikk økte i 2005 med 30–40 pst. Det skal dog sies at det er ut fra et lavt utgangspunkt. Bønder er profesjonelle næringsaktører som produserer det markedet etterspør. Med økt etterspørsel i markedet etter økologiske produkter er jeg overbevist om at flere vil se det som attraktivt å legge om til økologisk drift.

Samtidig vil jeg understreke at jeg er oppmerksom på de økonomiske utfordringene de økologiske produsentene står overfor. Skal Regjeringas målsettinger nås, er vi helt avhengig av at flere produsenter legger om til økologisk drift, og at flest mulig av dem som allerede har lagt om, ser at det er en meningsfylt driftsgren å fortsette med.

Dette er spørsmål som jeg arbeider med, og som jeg vil ta med meg inn som en del av årets jordbruksforhandlinger. Ved å ha et konkret langsiktig mål ønsker Regjeringa samtidig å gi et tydelig signal til både produsenter og foredlings- og omsetningsledd om at det å satse på økologisk landbruksproduksjon for det første er framtidsrettet, og for det andre at man kan gjøre det med en viss langsiktighet, og også med visshet om at vi fra politisk hold vil støtte opp om satsinga. Økologisk landbruk er et felles satsingsområde for hele Regjeringa, og i de kommende månedene vil en tverrdepartemental arbeidsgruppe utrede hvordan Regjeringas målsettinger kan nås.

Gunn Berit Gjerde (V) [13:14:27]: Det er fint å høyre at statsråden no seier at det vert arbeidd med dette, men eg kunne godt tenkje meg at han sa litt om *korleis* det vert arbeidd med det.

Eg høyre også at han vil ta det med seg i jordbruksforhandlingane. Faktum er at sjølv om det er veldig mykje som er positivt, har produksjonen flata ut. Færre vil drive med det. Og då har eg lyst til å stille spørsmål om statsråden har tenkt på det potensialet som ligg i at det offentlege kan sikre innkjøp av økologisk mat, f.eks. til offentlege kantiner, skular, sjukehus, sjukeheimar osv. Det vil kunne sikre avtak og jamnare leveransar.

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:15:13]: Situasjonen for økologisk produksjon har jo vært, som jeg innledet med å si, mangel på etterspørsel. Min inngang er derfor at det å få til en satsing på økologisk produksjon som ikke har utgangspunkt i en reell etterspørsel i markedet, er lite framtidsrettet.

Så punkt 1 er at vi må få på plass en større etterspørsel. Det må skje i en dialog med butikker, kjeder og markedsaktører, og gjennom opplysning til forbrukerne om hvilken kvalitet som ligger i økologiske produkter. Det er punkt 1.

Når det gjelder det offentlige, tilsvare min inngang det representanten Gjerde her sier, at vi bør se på offentlige kantiner, offentlige etater og offentlig innkjøpspolitikk i forhold til økologiske produkter. Og nettopp det jeg avsluttet mitt forrige innlegg med å si, nemlig at Regjeringa nå har satt ned en gruppe som er tverrdepartemental, viser den inngangen. Jeg mener at for å lykkes på dette området kreves det mer enn at Landbruks- og matdepartementet involverer seg. Det er den delen av det.

Gunn Berit Gjerde (V) [13:16:25]: Eg forstår at det vert satsa på opplysning, og at det vert satsa på butikkar og kjeder. Det er slik det har vore gjort hittil også. Vi ser at etterspørselen ikkje vert jamn nok og ikkje sikker nok.

I punkt 2 svarar statsråden at han også vil sjå på det offentlege, og at det skal gjerast utgreiingsarbeid. Eg har lyst til at statsråden skal seie noko litt nøgnare om det, om det er ein god idé at det offentlig tek eit større ansvar her, med dei moglegheitene som dei har for faste innkjøp.

Statsråd Terje Riis-Johansen [13:17:02]: Jeg tror ikke jeg kan si så mye mer enn det jeg akkurat sa, fordi det ligger som en del av det arbeidet som denne arbeidsgruppen nå skal jobbe med. Vi har holdt på med dette nå i noen måneder. I forrige regjeringsperiode ble det brukt en del år, uten at en kom så veldig langt. Så vi trenger noe mer tid på å se på hvilke konkrete tiltak som er de mest effektive i forhold til å nå den målsettinga vi har.

Det med å bruke offentlige institusjoner som en del av dette, har jeg nå vært innom et par ganger. Det synes jeg er en vei å jobbe videre på. I tillegg må vi gjennom virkemiddelapparatet i landbrukspolitikken også stimulere til at produksjonen er tilpasset forbruket, og at vi klarer å løfte både produksjonen og forbruket.

Men, som sagt, utgangspunktet har vært at det har vært for lav etterspørsel. Det er en utvikling som vi nå ser går i riktig retning, og det gir muligheter som er betydelige utover det som har vært tidligere.

Presidenten: Dermed har Stortinget handsama ferdig dagens kart.

Er det nokon som vil be om ordet etter § 37 a i forretningsordenen? – Møtet er slutt.

Møtet slutt kl. 13.20.
